

Brassói Lapok

XXVIII. évfolyam
224. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szombat

1932. évi október 1

ELŐZETESI ÁRAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj ön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 9 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezére. Magyarországon postatakarélpénztári számlánk száma 12.174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Elszáguld két távirat — s közben elvész Titulescu

Békitik Titulescut

Szó van Gafencu külügyi államtitkár és Cadere varsói követ távozásáról — Az orosz megnemtamadási szerződés kérdése körül támadt az ellentét Vajda és a londoni követ között

Bukarest, szeptember 29.

A Titulescu-ügy egyre nagyobb hullámokat kavart a belpolitikai életben. Most már kétségtelen, hogy nemcsak Titulescu visszavonulása, vagy éppen elcsúszása tárgytalan, hanem az a kérdés, hogy a Vajda kormány milyen módon „ussza meg”, hogy kikézdett Románia tényleges külpolitikai vezetőjével, aki emellett a francia körök bizalmasa is. — Újabb hírek szerint azonban remélik, hogy az egész konfliktust sikerül elsimítani.

A bukaresti sajtó két táviratról tud, a melyek megvilágítják az ügyet. Az egyiket állítólag Vajda még Titulescu lemondása előtt küldte a nagykövetségnek s felajánlotta benne Titulescunak a külügy miniszteri tárcát. A táviratot azonban utólag diplomáciai siffrével irták, amelyet Titulescu nem ismert s így kikérte Bukarestből a titkos írás kulesét. De még mielőtt az megérkezett volna, benyújtotta lemondását, mert a Cadere-Litvinov tárgyalások miatt dezavualva érezte magát. Ezen magyarázat szerint a lemondás csak annak a fatális siffrizott és olvashatatlan táviratnak a következménye.

A másik táviratot Vajda a lemondás után adta fel Londonba s azt írta benne, hogy ha Titulescu nem ért egyet a kormány elhatározásával az orosz kérdésben, Vajda kész kormányával együtt lemondani s átadni a miniszterelnöki széket Titulescunak.

Mindkét magyarázat arra vall, hogy Vajda meghátrált Titulescu előtt. Erre azonban legfeljebb helyről jövő utasítás is kényszerítette. A király tegnapi délutáni kihallgatásán fogadta Vajdát és a néi tudára adta, hogy ugyan nem elutasítja a kormány elhatározását a megnemtamadási szerződés ügyében, de Titulescut feltétlenül ki kell békiteni és lemondása visszavonására bírni. Halachemak ezért kellett haladéktalanul elindulnia Titulescunak.

Titulescu lesz az új külügy-miniszter?

Mihalache valószínűleg már pénteken Párizsba utazik és ott találkozik Titulescuvval. A megbeszélésnek azzal kell végződnie, hogy Titulescu elvállalja a külügyminiszterséget.

A konfliktus elsimításán olyan lényegesen dolgoznak, hogy Vajdára nézve aligha lesz kellenetlen következménye. Számolnak azonban azal, hogy az ügy mégis „áldozatok” követel. Nevezetesen arról beszélnek, hogy távoznia kell a diplomáciai testületből Cadere varsói követnek, aki a tárgyalásokat Litvinovval megkezdte. De, Gafencu külügyi államtitkár is menne, akiből nemrégén Bad-Gasteinbe küldtek ki Titulescunak, azonban az utazását roszul végezte el. Feladatát Gafencu már fel is ajánlotta lemondását, amit Vajda egyelőre visszautasított.

Mindez azonban csak a konfliktus színpadon valószínűleg vonatkozik s még nem tisztázott, hogy a további román-orosz tárgyalások során Titulescu vagy pedig

Vajda álláspontja érvényesül. Titulescu tudvaleg régebben is merevebb álláspontot foglalt el a megnemtamadási szerződésre vonatkozó orosz javaslatl szemben s azt hangoztatta, hogy Litvinov főcélja ilyenkor aktuális tenni a szovjet igényét Besszarabiára és demonstrálni a nemzetközi diplomácia előtt, hogy ennek az országrésznek a kérdése még nincs lezárva.

Éppen ezért Titulescu a francia jobboldali politika álláspontját tette magáévá — amelyet a háttérből a francia pénzügyi körök mozdítanak — és csak Franciaország közvetítésével akart a bizonytalannak látszó tárgyalásokba bocsátkozni.

Illelmző, hogy a jobboldali „Journal Debats” a lemondás hírére hosszú cikket szentel az ügynek és valószínűleg dicsőítményeket zeng Titulescunak. Kijelenti a

Franciaország — Lengyelország — Románia egy uton

A szovjet csak egyszerre köt szerződést a három országgal

Berlin, szeptember 29.

A „Berliner Börsenkourier” közli a genfi Telegraphen Union szenzáció táviratát, amely szerint illetékes orosz körökben kijelentették, hogy maga a szovjet nem akarja aláírni a francia-orosz megnemtamadási szerződést és ratifikálni a lengyel-orosz egyezményt, míg Romániával is meg nem állapodott. Sőt — állítja a jelentés — a szovjetkormány hajlandó lesz arra is, hogy Besszarabia kérdését a szerződésben nyitva hagyják.

Amennyiben a távirati ügynökség tényleg jó helyről szerezte be információit, úgy Románia ügye kedvezően áll és remény van rá, hogy ez alkalommal sikerülni fog a megnemtamadási szerződést nyélbe ütni.

Még mindig nincs designált miniszterelnöke Magyarországnak

Ha Gömbös jön, feloszlatja a parlamentet

Budapest, szeptember 29.

Az utóbbi napok hírei után most már igen valószínűnek látszik, hogy Gömbös Gyula kap megbízást a kormányalakításra. Szerdán este már a következő kormánylistát kolportálták, amelyen jórészt Gömbös személyes barátai és jobboldali politikuskok szerepelnek:

Elnök és honvédelem: Gömbös Gyula.
Belügy: Keresztes-Fischer Ferenc.
Külügy: Tomcsányi Vilmos Pál.
Igazságügy: Lázár Andor.
Vallás és közoktatásügy: Homan Bálint.

Pénzügy: Imrédy Béla.
Kereskedelem: vitéz Kozma Miklós.
Földművelésügy: Darányi Kálmán.

A Gömbös-skormány megbízását azzal magyarázzák, hogy Bethlen nem veheti át azonnal a hatalmat, mert személyesen ügy összegekként érdekelt az optánsügyben, amelyet októberben tárgyal le a párisi nemzetközi konferencia. Ennek megtörténte után Gömbös átadja a kormányt Bethlennek.

Szerdán délután a kormányzónál Keresztes-Fischer Ferenc és Gömbös Gyula

jelentek meg kihallgatáson. Az audienciától mindenki döntő eredményt várt, de a távozók politikuskok egyöntetűen azt mondták az újságíróknak, hogy a designálás még mindig nem történt meg. Gömbös egyébként a kihallgatás után Károlyi volt miniszterelnökhöz hajtatott.

A körülményekből a budapesti sajtó és a közvélemény azt a következtetést vonja le, hogy

a designálás alapján péve már megtörtént, csak éppen a helyzet nem elég érett arra, hogy Gömbös megbízatását nyilvánosságra hozzák.

A hírek szerint Gömbös állott attól a szándékától, hogy koncentrációs kormányt hozzon össze és most már csak az egységspártra akar támaszkodni a kormányzásban. Állítólag ezt a felfogásbeli változást az egységspártban kedvezően fogadták s most már Gömbös iránt is felengedett a hangulat.

Szerda éjszakára ismét új kormánynévsort vettek kombinációba s ez a névsor a következő: Miniszterelnök és hadügyminiszter: Gömbös. Belügy: Keresztes-Fischer Ferenc. Külügy: Hóry András.

mellett, hogy Titulescu nagyon helyesen jár le, amikor visszavonul azért, mert kormányva mindenáron meg akarja kötni a megnemtamadási szerződést a szovjettel. Ez a paktum — írja a lap — veszélyes és haszontalan. Titulescu erővel gesztusával rá akar mutatni azok naivságára, akik hisznek a szovjetnek.

Sauerwein, a jobboldali sajtó legismertebb képviselője, szintén „mély megdöbbenéssel” veszi tudomásul Titulescu lemondásának hírét és Genfből küldött táviratában kiemeli, hogy Titulescunak a megnemtamadási szerződés ügyében sokkal szigorubb álláspontja van, mint Vajdának.

A francia jobboldal tulajdonképpen azt szeretné, ha sem Franciaország, sem Románia nem menne bele a megnemtamadási szerződésbe.

A Titulescu-ügy elsimítása most már valószínűnek látszik.

Könnyen megeshet azonban, hogy az affér sulvos következményekkel jár Vajdára — főleg ha ismét megindulnak az általa irányított közvetlen tárgyalások a szovjettel, de nem vezetnek eredményre.

Földművelésügy: Mayer János. Kultusz-miniszter: Korniss Gyula. Pénzügy: Kórányi Frigyes báró, vagy Imrédy Béla.

A budapesti lapok jelentése szerint az egységspárt ezzel az összetétellel sem megelegedett. Abban azonban sajtó, közvélemény és a politikai élet is megegyezik, hogy a kormányválságnak csütörtökön okvetlenül vége lesz. Gömbös maga is kijelentette, hogy a kormányzó csütörtökön még Bethlent és Károlyit is kihallgatáson fogadja, amivel a kibontakozás is megtörténhetik. Egyesek még csütörtök éjszakára várják a Gömbös designálásának hivatalos közzétételét.

MÉGIS GÖMBÖS

A Pesti Napló csütörtök reggeli száma szenzációs cikkben foglalkozik azzal a lehetőséggel, hogy Gömbös lesz az új magyar miniszterelnök. A Pesti Napló szerint Gömbös csak a legmesszebbmenő felhatalmazásokkal vállalja a megbízatást és az új kormány élén úgy vonul majd be a parlamentbe, hogy zsebében lesz a hűfelozlatast elrendelő kormányzói kézirat. Erre Gömbösnek azért lesz szüksége, hogy amennyiben a Házban nem tudna megfelelő többséget biztosítani, Papen kancellár példáját követve, a leszavazástól a képviselőház feloszlatásával menthesse meg a kormányt. Gömbösnek egyébként nagy tervei vannak és fontos reformokat akar megvalósítani, többek között a választójogi reformot is, amely évtizedek óta egyik legégetőbb problémája a magyar belpolitikai életnek.

Letartóztattak egy csaló átlutazót

Brassó, szeptember 29.

A brassói ügyészség letartóztatta Artz Andrást Brassó Kákova-utcai lakost, aki Hants Eidem aradi cég utazójának adta ki magát. Ilyen minőségben megzsarolta Roska Imre segesvári kereskedőt, míg a brassói Dück és Oyntzen drogériától 5000 lejt vett fel.

Artz megtudta, hogy Hönig brassói kereskedő bizományban egy 25 ezer lej értékű mérleget adott át Janitz vaskereskedőnek. A napokban Artz elment Janitzhoz és mint Hönig megbízottja, elvitte a gépet, majd Biharosra utazott, ahol zálogba tette.

Az elutazó beismerte tettét.

Amerika elnököt választ

Felhullámszó a proibíció elleni küzdelem

New York, szeptember 29.
Az Egyesült Államok lakossága elnököt választ ez év novemberének első keddjén. — A nagy és súlyos mérkőzés már folyamatban van, a nehéz ütegek már felvonultak és kétségtelen, hogy heves, sőt elkeseredett küzdelem folyik le a szavazó urnák körül.

MIÉRT NÉPSZERÜLTEN HOOVER?

Tagadhatatlan, hogy Hoover, mostani elnök, a népszerűtlenség tetőpontján áll. Az egyik ok az, hogy a három év óta tartó nagy és az egész országra ráerőszakolt gazdasági depresszióért őt teszi felelőssé a szavazó polgárság. Nem tudja a nép megbocsátani neki azt, hogy 1929 októberében, midőn a Wall Street összeomlott és milliárdokat vesztettek részvényekben és bonokban: Hoover nagy gazdasági fellendülésről tartott erős szónoklatot. Sőt még akkor is, midőn a minden gazdasági gátat előlésszel fenyegető árvíz elnyeléssel fenyegette legnagyobb értékeit is: Hoover még akkor is a prosperitás delibábjaiban festegette az Egyesült Államok egére, mely prosperitást a republikánus párt nyújtja az országnak. Azóta kérdezik egymást az emberek, hogy meddig kell még a Hoover-féle prosperitás áldásait érezni az éhező népmillióknak?

A PROIBÍCIÓ ÜGYE

A másik ok, mely népszerűtlenné tette Hovert és adminisztrációját, azon mérv és szigorú álláspont, melyet a proibíció kérdésében elfoglalt. Hoover a szárazságot zászlóján futott be diadalmasan 1928-ban. Megválasztása előtt tartott beszédében csontszáraznak vallotta magát és a szárazság brutális fenntartása és végletekig való erőszakolása az ő adminisztrációjának nevéhez fűződik.

Már pedig kétségtelen, hogy Amerika erkölcsi lesüllyedése, a bűnözés országos kifejlődése, a „gangster” és a „rackateer” fiatal bűnösök gombamódra való felburjánzása, a börtönöknek zsúfolásig való megtöltése és a törvények semmibevevése, kijátszásához semmi sem járult annyira, mint a proibíció. Igazi

nemzeti szerencsétlenségé vált ki magát, melynek béklyóiban tehetetlenül vergődik ennek a nagy köztársaságnak a lakossága.

Hoover szilárdan ragaszkodik még most is a proibícióhoz, de pártjának előrelátóbb tagjai, okulva a legutóbbi választásokon, melyeken sorra buktak a száraz jelöltek: azon fáradoznak, hogy olyan se hideg, se meleg álláspontot juttassanak érvényre.

Ezzel szemben a szárazok pártja körömszakadtáig akar harcolni a proibíció fenntartásáért és arról gondolkodnak, hogy abban az esetben, ha Hoover abba a kecske is jóllakék és káposzta is megmaradjon megoldásba bele találja menni, úgy egy csont száraz republikánus jelöltet állítanak vele szemben.

Már meg is van a jelöltjük Borah szenátor személyében.

Hoover azonban újra száraz programmal és a szárazok teljes támogatásával megy bele a küzdelembe. Bármiként lesz, a proibíció azon kérdés, melyen a republikánus pártnak és elnökjelöltjének sorsa el fog dőlni a novemberi elnökválasztáson.

A DEMOKRATAK JELOLTJEI

A demokrata elnökjelölésért többen küzdenek. A fronton a következők vannak jelenleg: New York állam kormányzója: Franklin D. Roosevelt, New York állam volt kormányzója és a demokrata párt kétszeres elnökjelöltje: Alfred E. Smith, Massachusetts állam kormányzója: Ritchie és a Wilsonkabinet volt hadügyminisztere: Newton D. Baker.

Ritchie kétségkívül nagy szónok és rendkívül népszerű nemcsak a demokrata pártban, hanem az egész országban, de eddigelé egységes, nagyarányú front nem

alakult ki mögötte.

Ritchie és pártja nem megy a konvencióra azzal a reménnyel, hogy győzni fognak vagy, hogy a jelöltek sorában fog szerepelni azután, hogy az egyes államok delegátusait felszabadítják a helyi jelölt támogatásától, mely a harmadik vagy negyedik balottnál szokott megtörténni.

Népszerűsége és tekintélye tagadhatatlanul emelkedni fog a konvenció után, ha nem is jelöltek őt.

mely népszerűség esetleg politikai jövőjére is kihatással lehet.

Al Smith, aki 1928-ban 15 millió szavazatot kapott Hoover 22 milliójával szemben, még mindig hatalom, sőt nagyhatalom a demokrata pártban. Bizonyította ezt legutóbb szokatlanul bátor és mély jelentőségű beszédeivel, melyekben nemcsak az ország politikai és gazdasági helyzetével foglalkozott, hanem amelyekben fontos külpolitikai nyilatkozatok is

Az éhségstrájk mindig győz

A kormány teljesíti a nyugdíjas altisztek összes követelését

Bukarest, szeptember 29.

Megirtuk, hogy a romániai nyugdíjas altisztek, az amerikai frontarcosok mintájára, óriási méretű gyalogmarsot rendeztek Bukarestbe, ahol két napos, rendkívül elkeseredett hangulatban lefolyó kongresszust tartottak. Elkeseredve emlégettek az ígéretek, amelyeket az ország vezetői annakidején a harcban vonulónak tettek s amelyeket máig se váltottak be.

Növelte az elkeseredést a rendőri késztetés is, amely a veteránok ellen felvonult. A dolog már odáig fajult, hogy a kongresszus résztvevői kijelentették, hogy éhségstrájkba lépnek mindaddig, míg követeléseiket nem teljesítik.

A kormány belátta, hogy az altisztek különben is jogos követeléseit csak a legnagyobb erőszakkal és nagy botrányok árán utasíthatná vissza és hamarosan engedett. Szerdán délelben Mironescu, Voicu Nitescu, Mirto és D. R. Joanitescu miniszterek tanácskozást tartottak, amelyek eredményeképp közölték a sajtóval, hogy a kormány elismeri és teljesíti az altisztek összes kívánságait. A vonatkozó törvényjavaslatot azonnal be is terjesztik a kamarába. Szó van arról, hogy az 1913-as nyugdíjtörvény előírásait terjesztik ki az altisztekre, nemcsak a regátikakra, hanem az erdélyiekre is. Az altisztek erre kijelentették, hogy még csütörtökön elhagyják a fővárost.

A szabad kereskedelem hívei

Lemondott Sir Herbert Samuel és Snowden

London, szeptember 29.

Mint azt előre megjósolták, a szerdai minisztertanácsban Snowden és Sir Herbert Samuel miniszterek, valamint Archibald Sinclair államtitkár benyújtották lemondásukat. A bejelentéssel egyidejűleg nyilatkozatot olvastak fel, amelyben hangoztatták, hogy a birodalom érdekei szempontjából a szabad kereskedelem hívei és nem helyezik az ottani konferencián hozott vámpódelmi határozatokat.

A lemondott miniszterek már korábban a leghatározottabban állást foglaltak az ottani egyezmény ellen és MacDonald minden rábeszélésére sem voltak hajlandók megmásítani véleményüket. Az angol kormány helyzete ennek dacára sem rendült meg s a két miniszteri széket még a héten betöltik.

Többórás harc után

Elfogták Szováta hírhedt rablóvezérét, Szász Domokost

Szováta, szeptember 29.

Röviddel ezelőtt beszámolt a B. L. arról, hogy a korondi csendőrség nyomában van Szász Domokosnak, a hírhedt rablóvezérnek. Egy ízben sikerült a csendőrségnek a banda bújóhelyét egy barlangban felfedezni, ahol pompás perzsaszőnyegekkel és különböző értékes tárgyakkal berendezett főúri lakosztályt találtak. A rablók azonban még idejében elmenekültek.

Most aztán sikerült a szováti csendőrségnek végleg kézrekeríteni a veszedelmes haramiát és bandáját.

Hetekkel ezelőtt nyvanis Korond környékéről a banda áttette székhelyét Szovátra. Itt folytatták a sorozatos betöréseket, amelyekkel rettegésben tartották a lakosságot.

Szász Domokos, aki korondi legény volt a legelvetemedettebb banditák egyike. Annakidején falujából Magyarországra szökött, ahol elfogták és bebör-

tözték. Azonban megszökött. Bádognál élesre fente, kiásta vele a cella falát, majd az üldöző csendőröket egy ökölcspáccal leterítette és éles kanálával kettő közlök meggyilkolt. A gyilkosság után elmenekült és visszaszökött Korondra.

Korond után Szováta következett, ahol vakmerősége annyira ment, hogy fénves nappal sétálgatott az utcán s a kocsimákban mulatozásokat rendezett. Üldözőinek kezei közül azonban mindig kisziklott.

Vasárnap éjszaka az egész községet kifosztotta cinkosaival. Másnap délelőtt Szász lános csendőrpáncsnok a lakosság segítségével bekerítette az egész községet. Dél tájban aztán a Malomárokban sikerült Szász Domokos bandájára ráakadniok. Szász Domokos a csendőröket látva, lövöldözni kezdett, azonban órákig tartó közelharc után vasraverre vitték a csendőrségre a hírhedt haramiát és összes cinkosát.

foglaltattak. Legérdekesebb külpolitikai nyilatkozata az volt, melyben a gazdasági moratóriumot ajánlotta a reparációs fizetések terén akként, hogy addig, ameddig is 25 százalék irandó az ország gazdasági javára, melyek rendelkezhet a marikában adják le.

Smithnek is nagy pártja van több állam delegátusait utasította arról, hogy Smithet jelöljék. Attól azonban arra áll, hogy a delegátusok szavazatai harmad részét, ami körülbelül 75 szavazatnak felel meg — elérje.

Mint New York állam egyik delegátusa vesz részt a konvenció és konvenció szerinti különösen azt akarja elérni, hogy a konvenció feléért a legelőnyösebb formájára a proibíció eltörlését kössék, illetve megadja az annak azon jogot, hogy a proibíció fenntartása vagy eltörlése érdekében nek.

A szovjet sohasem mond le Besszarábiáról

Moszkva, szeptember 29.

A szovjet lapok a román-orosz nemtámadási szerződéssel foglalkozva, egyhangúlag leszögezik, hogy Oroszország a besszarábiai kérdésben nem változtatta meg régi álláspontját és semmiféle engedményre sem hajlandó. A szovjet azzal az elhatározással megy be a tárgyalásokba, hogy most sem ismeri el Besszarábiát Románia jogos területének és ilyen értelmű szerződést nem ír alá.

MASARYK: A közép-európai államok együttműködése csakis vámszerződések által képzelhető el

Páris, szeptember 29.

Masaryk, a cseh köztársaság elnöke, nyilatkozott a Petit Parisiennek a közép-európai államok együttműködéséről és kijelentette, hogy az nemcsak lehetséges, hanem feltétlenül szükséges is. Az együttműködés azonban nem vámonú, vagy éppen jogi konföderáció formájában kell megvalósulnia, hanem csakis kedvezményes vámszerződések által.

A CFR autófuvározással is akar foglalkozni

Bukarest, szeptember 29.

A CFR már jóideje küzd az autók konkurrenciájával, úgy a személy-, mint a teherszállítás terén. A vasut most, mint hírlík, úgy akar segíteni magát, hogy maga veszi kezébe az autófuvározást.

Allítólag ez a célja az új utfuvarozási törvénynek is, amely megszünteti a jelenlegi autófuvározó vállalatok jogait. A CFR maga akarja átvenni a közlekedésiügyi minisztériumtól a vasútvonalakkal párhuzamos utak fuvározási koncesszióját és ki akarja irtani a magánkonkurrenciát. Sőt a vasutigazgatóság körében azt is tervezik, hogy a csomagforgalom háztól-házig való lebonyolításával is foglalkoznak.

Ezen terv valószínűségére vall továbbá, hogy a vasutigazgatóság előtt igen előnyös ajánlat fekszik, amely szerint egy francia vállalat több ezer személy- és teherautót szállítana a CFR-nek.

Megszűnik az egyik Brassó-galaci gyorsvonat járat

Bukarest, szeptember 29.

A vasut igazgatósága elhatározta, hogy a brassó-galaci 87-88. számú széken gyorsvonatjáratot utasok hiánya miatt október 1-től beszüntet. Viszont, hogy Galac, Braila és Buzău városok összeköttetése Erdéllyel ne szenvedjen, október 20-tól egy I. és egy II. osztályú közvetlen kocsit indul meg Galac és Biharpüspök között, amelyeket a megfelelő vonatjáratokhoz csatolnak majd.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ BRASSÓ

Szeptember 30-ától kezdve bemutatásra kerül a III-ik sláger

„KETTEN EGY AUTÓBAN”

A FŐSZEREPEKBEN:

MAGDA SCHNEIDER, VEREBES ERNŐ és KARL LUDWIG DIEHL

a III-ik SLÁGER

Letartóztatták dr. Barabás mentőtanuját

Még mindig erősen birkozik a védelem és vád

Csikszereda, szeptember 29.
A gvergyóalfalusi bombapör tárgyalása még mindig nagy érdeklődés mellett és állandó izgalmak között zajlik a csikszeredai törvényszék esküdt-széki termében.

A szerdai tárgyalásnak is megvolt a maga kiemelkedő mozzanata: Lőrincz Ignácot, Barabás János dr. egyik mentőtanuját hamis tanuvallomás miatt letartóztatták.

Lőrincz Ignác Antonescu tanácselnök kérdéseire azt adja elő, hogy 1931 szeptemberében Orosz Béla és Ungvári akarták őt hamis tanuvallomásra rábírní. Barabás ellen. Vallomásaért 30 ezer lejt ígérték. Október vége felé ismét találkoztak vele. Ambrus Lajos vendéglőjében. Azzal fordultak hozzá, hogy most valóban szükségük van rá, de nem a merénylet ügyében, hanem a csikszenttamási milliós lopás ügyében.

Zavaros és hosszú mesével igyekezik a dolgot közölni, de amikor vallomását befejezi, Lascu ügyész dermesztő csendben áll fel és követeli a tanu megeskütését. A magánvád képviselői is csatlakoznak az ügyész indítványához s egyedül Ábrahám dr., Barabás védője ellenzi saját mentőtanujának megeskütését. De a bíróság az eskü mellett dönt. Alig hangzik el az eskü utolsó szava, Lascu ügyész indítványozza, hogy Lőrinczet azonnal tartóztassák le hamis eskü miatt, mert olyan körülményeket állított, amelyek egyetlen vizsgálóbírónál sem fordulhatnak elő. Lőrincz azt állította, hogy tökrészen került a vizsgálóbíró elé és ott egy csendőrmester vallott helyette és a vizsgálóbíró arra eskette meg, amit az elmondott. Ábrahám dr. kivételével a vád és védelem összes képviselői csatlakoznak az ügyész indítványához, amelynek a bíróság rövid tanácskozás után helyet is adott. Lőrincz Ignácot letartóztatják és átadják az ügyésznek. Lőrinczet szuronyos fegyőr vezeti ki a tárgyalóteremből. Barabás dr. összefor-ten néz a csufosan felsült mentőtanu után...

Boldizsár András és Gál Farkas jelentékelten vallomása után Laczkó János és Csát János gazdák elmondják, hogy a dítrói járásörmester a gvergyóalfalusi örsre hívatta, ahol Balázs Ferenc jegyzőkönyvbe diktálta, hogy ő gyűjtötte fel Pál Dénes fűrészgárát. Ugyanakkor azt is beismerte, hogy Lukács Antal ablakán belőtt Barabás vadászfegyverével. Ezért a szolgálatért 500 lej jutalmat kapott Barabástól.

A következő Triff Mária vendéglősnő. A vád egyik legfontosabb tanuja. Arról a mulatozásról mond igen érdekes adatokat, amelyek a Barabás lakásán lejajlott „tanukongresszust” fejezte be. Elmondotta, hogy az emlékezetes éjszakán 1 és 2 óra között valaki bezörgött. Berszán kért bebocsátást s vele volt még Ungvári, Baricz, Balázs, Pál Antal és Ferenc András. Berszán 5 liter bort kért, azonnal fizetett. Amíg a borokat felhordta, valakit éltettek románul, de a nevet nem hallotta. Különböző lefeküdt s egy jó óra múlva zeneszóra ébredt. Figyelmeztette vendégeit, hogy muzsikálni már nem szabad s távozásra szólította fel őket. Egy liter bor még volt az asztalon, azt Berszán magához vett s azután az egész társaság cigányvostól együtt távozott.

Triff Máriaát vallomására megeskütik. Vallomása azért igen fontos, mert Ungvári vallomásának minden részletét igazolja, a tanukongresszus lezajlásáról. Ez a vallomás egymagában is elég ahhoz, hogy Barabás eddig kihallgatott mentőtanui ellen hamis eskü miatt megindítsák az eljárást.

Polgár József gvergyószentmiklósi kereskedő elmondja, hogy a merényletet megelőző nap délelőttjén Pál Dénes többször is kereste, de ő nem volt otthon.

Balázs Imre alfalusi kereskedő rokona Barabásnak és Pál Dénesnek is, de azért vallomást akar tenni.

Antonescu elnök: Tud-e arról, hogy Ambrus Lajos halállal fenyegette meg Barabást?

Balázs: Az 1930 évi gvergyószentmiklósi gyűlésen, amikor a város polgársága a csődöt akarta bemondani, Ambrus kijelentette, hogy Barabást, Avéd Jánost, a jegyzőt és a papot lámpavasra akasztatja Alfalu piacán, csak legyen egyszer

forradalom.

Elnök: Tud-e arról, hogy Ungvári a koronabeváltáskor is megkárosította a falu lakosságát?

Balázs: Ungvári akkor nagy összegek szedett össze, de a beváltáskor kapott lejt nem számolta el.

Elnök: Kérte-e önt Ungvári hamis tanuskodásra?

Balázs: Nem. De 2-3 éven át folyton ajánlkozott, hogy minden peremben tanu lesz. Csak a merénylet után, Barabás letartóztatásakor kerestem fel azzal, hogy most van itt a legjobb alkalom Barabás tönkretételére. Ungvárit akkor kidobtam. Ungvári különben zsaroló gazember.

Rendőrbrutalitásokról panaszkodnak a tordai monstre-pör vádlottjai

Torda, szeptember 29.

A kommunista monstreper folytatódó tárgyalásán Bács Sándor szabómester, Szász Elemér tanító, Holzer János üvegfuó, Szentteleki József pékmester, Dege József asztalos, továbbá Tordai Mihály, Domokos Gyula, Sipos Miklós, Nagy Kálmán, Hauser Ferenc, Zurich József, Székely Mózes, Soós József, Lukács Sándor, Wahn József, Mattenhauer Zoltán, Demeter Zoltán, Bajcsik József, Kovács Dénesné és Horváth Zoltánné vádlottakat hallgatták ki. Igen érdekes vallomást tesz Herskovits Mór, aki

orvosi lételelekkel igazolja, hogy az egy évvel ezelőtti perések miatt még ma is orvosi kezelés alatt áll.

Nemes László ifjurmunkás azt vallja, hogy a rendőrségen csak a veréstől való félelmében tett beismerő vallomást. Domokos ifjurmunkás kijelenti, hogy máig sem tudja, miért

letartóztatták le. Ezt különben a rendőrségen se követték vele csak megverték, majd elengedték.

Dege József munkás nem vett részt az augusztusi tüntetésben.

Letartóztatása magánbosszúból történt, mert rendőrségi közegek többször követelték tőle, hogy ingyen dolgozzék nekik,

amire ő nem volt hajlandó. Szintén borzalmasan elverték.

Horváth Zoltán előadja, hogyan tartóztatták le és verték össze Deákot, a per egyik vádlottját.

A vádlottak kihallgatása után dr. Boeriu szenátor védő, a védelem újabb tanuinak beidézését kéri. Az ügyészség az újabb tanukihallgatásokat indítványozza. A törvényszék elrendeli a vád és védelem által bejelentett tanuk megidézését.

Kötél általi halálra ítélték a pesthidegkuti gyilkost

Éder még most se ismeri be a gyilkosságot

Budapest, szeptember 29.

Éder József statáriális ügyének tárgyalását szerdán délután hat óra előtt néhány perccel ismét megnyitották. Elsőnek Wittmann István kerékpárjavító tesz terhelő vallomást. Elmondja, hogy ő javította ki Éder biciklijének első kerekén a belső gumit, a szeleppel szembeni részen. Az elnök felszólítására szétszedi a biciklit, a javítás tényleg ott van.

Ezután a csendőr következik, aki megtalálta a gyilkos golyók kilőtt hüvelyeit. A csendőr vallomása szerint a töltények évszáma és jelei mindenben megegyeznek az Édernél talált töltényekkel.

Elnök: Hát ehhez mit szól, Éder?

Éder: Tiszta lélekkel, Istenemre mondom, nem én követtem el a gyilkosságot.

Elnök: (türelmetlenül rászól): Ne hivatkozzék Istenre, inkább igazoljon elfogadható alibit.

Dr. Doroghy István bicikliszakértő jön sorra, aki agyagmodelleken bemutatja, hogy a kérdéses bicikliyomok Éder gépjétől származnak. Utána Éder mentőtanuit hallgatják ki, akik szomszédságában laktak s akik állítolag hétfőn reggel, a gyilkosság időpontjában, otthon látták. Éder azt mondja, hogy hétfőn reggel a közeli hentesnél főtt húst vásárolt.

Maklár hentes: Hétfőn nem is láttam

Édert. Igaz, hogy a nyershusosztályon tartózkodtam, nem az üzletben.

Másik hentes: Tényleg láttam hétfőn az üzletben Édert, ki is szolgáltam. De ez hétfőn este volt, nem reggel.

A teremben mozgás. Éder alibipróbalakozása megdőlt. Most az ujjlenyomatvizsgáló áll a bíróság elé.

Szakértő: Három ujjlenyomatot vizsgáltam meg. Az egyiket 1922-ben vették fel Éderrel, a másikat a korcsmai poháron találták, a harmadikat a letartóztatás után készítették a rendőrségen. Mindhárom teljesen azonos, Tévedés kizárt dolog.

Dr. Németh Ödön elmeorvosszakértő: Napokig tanulmányoztam Éder Józsefet és normálisnak találtam. Igaz ugyan, hogy élete tele van sorozatos balesetekkel. Így három éves korában kezén és fején sérült meg, öt éves korában egy kaszára esett rá és ismét megszebezte magát. 1929-ben pedig a cséplőgép jobb alsó lábszárát majdnem teljesen levágta.

Éder előéletének tárgyalásánál kiderül az is, hogy 1922-ben tettenérték kukoricalopásou. Akkor is makacsul tagadott.

Ezután a fegyverszakértő terjeszti elő véleményét. Nincs kizárva, — mondja, — hogy a gyilkos lövések Éder revolveréből estek, de erre pozitív adat nincsen, mert Éder azóta tisztogatta a fegyvert.

Kötél!

A csütörtök délelőtti tárgyaláson az elnök utoljára felszólítja Édert, hogy vallja be bűnét. Éder lehajítja fejét, majd megszólal:

— Nem vagyok bűnös.

Dr. Oláh János ügyész vádbeszédében elmondja, hogy az ügy tiszta és Éder felé fordulva — aki közben sirni kezd — így szól:

— Nyugodtan állítom, Éder, te vagy a gyilkos.

Kéri a törvény által előírt büntetés alkalmazását.

Dr. Török Miklós védő maga is beismeri, hogy a bizonyítékok megcáfolhatatlanok és Éder valószínűleg bűnös: de kéri a bíróságot, adjon időt Édernek a véde-

kezésre. Az Éder által bejelentett ceglédi és más vidéki tanukat ki kell hallgatni. Meglehet, hogy csak emberölésről és nem gyilkosságról van szó, ami jogilag más minősítés alá esik. Kéri, hogy rendes bíróság elé utalják az ügyet.

Éder a védőbeszéd közben szakadatlanul zokog.

A bíróság negyedtizenkettőkor visszavonul üléshelyezatalra. Tizenkettőkor visszatér a terembe és kihirdeti, hogy Édert kötél általi halálra ítélték.

A gyilkost konok magatartása miatt aligha terjesztik fel kegyelemre. Az ítélet végrehajtásáról lapzártáig nem érkezett értesítés.

LEGYEK KÖRHINTAJA

Nyári reggeleken — megfigyeltem: mindig pont féltizkor — bronzcsillárom alatt tizenkét légy jelenik meg s a csillár talpától kétarasnyira — ki följebb, ki lejjebb — röpdösni kezd, a fönti körrel összevágó szabályos pályán, egymás után, egyenlő térközben, pontosan és rendszeresen, mintha valamilyen láthatatlanul, vékony cérnaszálon ringának. Ez a legyek körhintája. Találgatom, hogy mi ennek az értelme? Minthogy semmiféle kézenfogható okot nem fedezhetek föl, mely őket erre bírja és meggyőződtem, hogy ekkor nem vadásznak életemre, azt kell hinnie, hogy a léharc fegyverszünetében magáért a játékért játszanak, reggeli testgyakorlatukat végzik, örülnek az életnek. Ez a szertartásos körbe-körbe, ez a légtánc, ez a légybál, mely körülbelül egy negyedóraig tart, oly kecses és finom, hogy munkám abbahagyva, mindennap bámulom s szeretnék valami keringőt szerezni hozzá, alig hallható halkat, mint a légszárnyak zizezése, hogy azzal kísérem ütemes lejtésüket.

ÖNARCKÉP

Voltaképp semmitől sem irítozom annyira, minthogy valakit megalázzak, akár véletlenül, akár gondolatban is. Hogy ezt elkerüljem, nem kis áldozatokat teszek. Körülbelül tisztában vagyok azzal, mint jelenthet ez végső elemzésben, mely, lélektani műveltségben, ennél fogva nem is dicsekszem, inkább panaszkodom. Képes vagyok valakit órákig magamnál tartani, aztán zeg-zugos utcákon hazakísérni a város másik végére, mert látogatása alatt egy pillanatban azt kívántam, bárcsak menne már a fenébe. Mindenkit keményen bírálok. Szemem eléggé éles és kegyetlen. De ha észreveszek valakiben egy elenszenes vonást, tüstént megtegnéni igyekszem magam előtt is s ez a mentőmunka, melyet az értelem ösztönösen fölfogóan bírálata indít meg bennem az önnád hatása alatt, oly érzelmi ösbozódta válik, hogy sokszor magam is megboradok tőle. Már nem lelem a hibát, melyet kipéceznék, csak azokat a mentőseket, melyeket a hiba eltüntetésére tornyoztam föl. Rosszabb szívesebben beszélek másokról, akár jelenlétükben, akár hátuk mögött, mint gondolok. Akikkel kapcsolatba kerülök, hacsak a legzárabbba is, ami gyakran csak annyi, hogy kezet fogtam vagy pár percig ültem velük egy utca-padon, azokkal föltlenül azonosítom magam s az önzés vakságával védelmezem őket. Furcsa rokoni kötelek ez. Megannyi gyaroltságom van és bűnöm is, de alapjában hűséges és hálás természet vagyok. Ezeket a tulajdonságaimat kiterjesztem a lelketlen tárgyakra is. Még használati cikkeimet sem szeretem váltogatni. Nem érnem a takarékoság, de ruháimat ronggyá nyúvóm, mert ragaszkodom hozzájuk s az ujjakkal csak nehezen ösmerkedem meg. Utólról jövet előre köszönök butoraimnak. A szobát, melyben laktam, ha csak futólag, pár napig is, egy szállóban, megőrzöm emlékezetemben s fáj, ha mások leszólják. Több tőtollam van. Akadnak közöttük olyanok,

— Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesóványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkütiések, kelések, furunkulusok eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérférfia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József viz hatása mindig kitünően beválik. A Ferenc József keserűviz gyógvyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

melyek kaparnak, nem fekszenek kezemre. Ezeket néhanapján előveszem s félretéve a jókat, pusztán részéből és igrálmólból irok velük. Attól tartok, hogy különben mellőzöttnek éreznék magukat és megsértődnének.

DANI BACSI

Mindig vidéki házacsakája előtt üldögett fonatos nádszéken, rekkenő nyárban is cifra hárszékendővel a pállán. Az újságokat bujta, de csak a halálórási rovat érdekelte. Az volt az ő vadászterülete. Minden pusztulás fölfoglyanyozta.

Ha arról értesült, hogy meghalt valamilyen távoli atyafia negyvenhétéves korában, szívszélhűdésben, orrcimpái dagadni kezdtek a boldogságtól, mert észbe jutott, hogy az illető egyszer nem volt hajlandó váltókezeséget pállánl érte. Bólongva mondta:

— Isten nem ver bottal.

Kisgyerekek is elhunytak, vörhenyben, torokgyíkban. Rövid tündődés után ezekről is kisütötte, hogy ellenségeinek gyermekei s apjuk vagy anyjuk ekkor vagy akkor megsértette őket és most ezért bűnhődnek. Ujra rácsapta:

— Isten nem ver bottal.

Egy ízben előttem olvasta, hogy a város egy gazdag polgára, aki kétszer buktatta ki őt az országgyűlési képoiselőségből, kilencvenháromeves korában csendesen elszenderedett. Akkor is fölsóhajtott:

— Isten nem ver bottal.

Dani bácsit mint gyermek sokáig nem értettem meg messzemenő erkölcsi következtéseiben. Ma azonban már megérttem. Valamennyien halállal bűnhődünk azért, hogy megszülettünk.

UJITSA MEG

lejárát előfizetését, hogy a lapot zavartalanul és lennakadás nélkül küldhessük.

A Brassói Lapok

előfizetési ára egy hónapra 60 lej.

A zsidó képviselők kivonulnak a parlamentből

Megszavazták a vagyonrevíziós törvényt, az adóleszállításokat, a pénzügyi javaslatokat és a költségvetés csökkentését

A többségi képviselők tapsolnak a filozemita beszédnek, de azért a zsidók ellen szavaznak

Bukarest, szeptember 29.

A kamara szerda délelőtti ülése kezdetén Trandaf többségi a jegyzőkönyvhöz hozzájárulva leszögezi, hogy a keddi ülésen nem volt jelen a pénzügyi javaslatok tárgyalásánál s csak most veszi csodálkozással tudomásul, hogy a szenátus olyan módosításokat fogadott el, amelyek adóemeléshez és a tisztviselői fizetések leszállításához vezetnek. A nemzeti-parasztpárt a választásokon ennek éppen az ellenkezőjét ígérte. A szenátusnak konzekvensebbnek kellett volna lennie. Tiltakozik a javaslatok ellen.

A pénzügyi javaslatok szakaszonkénti vitáját folytatva Purcaneanu liberális leszögezi, hogy a helyzet nehéz, mert a pénzügyminiszter szerint is

550 millió deficit van a költségvetésben s az év végéig még 2 milliárdot kell megtakarítani.

A liberálisok nem tagadják meg a támogatást, de követelik, hogy a takarékos-ságot kezdjék felülről, az alminiszterek leépítésével.

Mironescu: Mi már megkezdjük a takarékos-ságot.

A javaslatokat a szakaszonkénti vitában is elfogadják.

Ezután terjesztik be a földadók 50 százalékos csökkentéséről és a kisiparosok forgalmi adójának megszüntetéséről szóló javaslatokat, amelyeket a szenátus már elfogadott.

Mironescu indítványozza, hogy ezek az adómódosítások csak január elsejétől kezdve lépjenek életbe.

Hosszu vita után Mironescu visszavonja indítványát és a két javaslatot október elseji hatállyal elfogadják.

A konverzió módosításáról szóló javaslat vitájának során Mayer Ebner zsidó-párti képviselő szellemes hasonlattal mutatja ki, hogy az Argetoianu-féle konverzió milyen lehetetlen helyzetbe hozza a hitelezőket s kifejté, hogy a törvény igazságtalan, mert csak egy társadalmi osztályt részesít előnyben a többiek rovására és mellőzésével.

Prelipceanu kuzista: Maga megint a zsidó uzsorásokat véd!

Mayer Ebner: Nem csak zsidó uzsorások vannak!

Miután Pop-Csicsó elnök Prelipceanut rendreutasítja, Mayer Ebner kijelenti, hogy a javaslatot nem szavazza meg.

Dan Zaharia: Nem olvasta ugyan a konverziós javaslatot, de azt mégis nagyszerűnek tartja.

Mischie többségi: Így vödi maga a parasztjai érdekeit! Ne csudaikozzék, ha jövőre sem magát, sem engem nem választanak meg!

Dan Zaharia elfogadja a javaslatot.

Vasilescu-Valjeanu kirohanást intéz a javaslat ellen: A kormány konverziós javaslata megalósihatatlan, parasztellenes és káros a hiteléletre. A javaslatot nem fogdja el s azt tanácsolja a kormánynak, hogy vonja mentől hamarabb vissza.

SAVAZAS GÖZERÖVEL...

Deleu többségi törvényjavaslatot terjeszt be. Parlamenti kezdeményezéssel kéri, hogy Kolozsvárnak szavazzon meg a kamara 30 millió kölcsönfelvételi hozzájárulást. Kimondják a sürgősséget.

Leon lupista ismételtén a nyugdíjas altisztek ügyét szedi elő s parlamenti kezdeményezésből javaslatot terjeszt be, amely szerint a kormány megad mindent, amit az altisztek kérnek.

A napirend csupa szavazásból áll. A vagyonellenőrzési törvényt rendszeren, minden nagyobb izgalom nélkül szavazzák meg.

Mironescu pénzügyi intézkedéseiről azonban már elkezdődik az izgalom, amely később szinte botrányos méreteket ölt. Ellenzéki képviselők tudatnak fel az öki emelvényre, hogy ellenőrizték a szavazást. Pop-Csicsó tiltakozik ez ellen

a sértő bizalmatlanság ellen. Ö törvénytelenséget amugy se türeme meg. Szóváltás keletkezik közte és Lupu között. Közben a szavazás megtörténik:

eredménye 118 a javaslat mellett, 44 ellene.

A földmivesek adójának leszállításáról szóló javaslatot hamar és elég rendben szavazzák meg, de

a költségvetés redukciójánál már kitör a türelmetlenség.

Az ellenzék tartózkodik a szavazástól, ellenben

akkora lármát csap, hogy szinte elviselhetetlen.

A láрма akkora, hogy Pop-Csicsó rákiált az egyik képviselőre:

— Nem vagyunk korcsnában Ne ki-

„Itt nincsenek zsidánok...”

Adam kijelenti, hogy őt Landau megsértette a kamarában, ahol nem vehetett részt s aztán ezt a sértést megismételte a folyosón is.

Hangok: Mivel sértette meg?

Adam: Azt mondta, hogy kiint van még

báljának.

Az eredmény: 124 szavazat a javaslat mellett és egy ellene.

Ugy látszik, hogy valamelyik többségi a javaslat ellen szavazott, mert az ellenzéki képviselők testületileg távoztatták magukat az urnától.

Ismét szavazás következik.

A rokkant altisztek nyugdíjára vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalják le hirtelen és szavazzák meg.

Azutár a Landau-Robu-Adam affér miatt kiküldött fegyelmi bizottság elnöke ísz jelentést. A bizottság mindkét rendeltetkedő képviselőnek 15-10 napra való kizárását javasolja, mert a kamara folyosóján megtámadták Landau képviselőt és inzultáltak.

az ingem.

Robu szenvedelmes hangon beszél. Őt a bukovinai nép küldötte a parlamentbe, hogy méltón képviselje azt a népet, amely a zsidók megkínóztak, kifosztottak és gyilkoltak állandóan. Ő úgy érzi,

Szinte hibetelen

A pénzügyminisztérium rendelte a hamis bélyegeket

A kolozsvári belyeghamisító szenzációs bejelentése

Kolozsvár, szeptember 29.

A kolozsvári belyeghamisítási ügyben rövidesen újabb fordulatok várhatók. Katz Márton letartóztatott vádlott cellájában ugyanis ma több, mint egy óra hosszat tartózkodott ügyvédje, dr. Ghile-san. Az ügyvéd az újságíróknak kijelentette, hogy Katz 48 órán belül olyan bi-

zonyítékokat mutat fel, amelyek igazolják, hogy a hamis bélyegeket a pénzügyminisztérium rendelte. A rendelkezést egy Penes nevű főtisztviselő írta alá. Katz táviratokat tud felmutatni, amelyekben sürgették a munkát.

Az ügyvéd bejelentését egyelőre kétke-déssel fogadják, 48 órán belül azonban kiderül, hogy mi igaz belőle.

A bolgár kormány be akarja tiltani a kommunista pártot

Szofia, szeptember 29.

A bolgár fővárosban tudvalevőleg kritikus helyzet állott elő, mert a kommunisták győzelmet arattak a községi választáson, viszont a kormány nem akarja kezükbe adni a városvezetés feletti hatalmat. A kormány most döntő lépésre szánta el magát: a jelek szerint be akarja tiltani a kommunista pártot.

A párt ugyanis eddig kommunista elvek alapján ugyan, de „munkáspárt” néven működött. A hatóságok most báz-kutatást rendeztek a munkáspárt helyi-ségeiben, rengeteg iratot koboztak el és átadták a Semmitőszéknek azzal, hogy

állapítsa meg, nem azonos-e a munkáspárt a régebben betiltott kommunista párttal. A Semmitőszék azután ezen az alapon betilthatja az egész párt működését s akkor természetesen elvesztik mandátumaikat is. Ha viszont a Semmitőszék nem hajlik a kormány sugalmazására, úgy megsemmisítik a választást és új választási törvény alapján ismételik meg, amely, egyéb eszközök igénybevétele mellett, lehetetlenné fogja tenni, hogy a kommunisták ismét sikert érjenek el. A kormány el van szánva, hogy semmi körülmények közt sem engedi meg, hogy a kommunisták jelentős helyet foglaljanak el a város vezetésében.

Nyáron fát vágnak, téglát hordanak, hogy tandijuk legyen

Lehetetlenné akarja tenni a kultusz-miniszter az egyetemi hallgatók továbbtanulását

Az egész évi tandíjat egyszerre kell megfizetniük a diákoknak

Bukarest, szeptember 29.

Az idei vizsgaszázónra rendkívül sokan jelentkeztek a bukaresti főiskolákon. Magyaráza-za ennek az, hogy a tavaszi vizsgálatok igen szigorúak voltak s hogy az új rendelet szerint a folyó tanév vizsgáit még abban az évben le kell tenni. Ezek mellett azonban legtöbbje mégis csak olyan, aki a tavaszi horribilis vizsgádjait nem tudta fizetni, nyáron aztán fát vágott, téglát hordott, vagy kapált, hogy össze-össze tudja hozni a szükséges pénzt. Most persze mindegyik odaadta keservesen összekuporgatott filléreit, nem gondolva arra, hogy miként buzzák a já jövő tanévet.

Furcsa meglepetés érte azonban ezeket a szegény hallgatókat. A rektorátus kihirdette,

hogy csak azok jelentkezhetnek vizsgára, akik lefizetik előre a jövő évi tandíjat is. Ami évek és szakok szerint, 3000, 6000 és 7000 lej.

Ez a rendelet tehát lehetetlenné teszi, hogy szegény diákok vizsgázhassanak és a jövő tanévre beiratkozzanak.

Bár egyesek kérvényezték, hogy tekintettel anyagi helyzetükre, engedjék meg, hogy részletekben fizessenek. Természetesen ez csak a protekciósoknak sikerült, és azoknak, akiket jobboldaliaknak deklaráltak.

A kétségbeesett diákok, nemzeti és felekezeti, vagy politikai hitvallásra való tekintet nélkül, felveszik a harcot és nem tűrik, hogy szegénységük miatt a tanulás lehetőségétől is megfoszassák őket.

hogy csak a kötelességét teljesítette ebben a Landau-ügyben. (Derűtség), Azok a zsidánok...

Man lelkész, aki közben Pop-Csicsótól átvette az elnöklést:

— Itt nincsenek semmiféle zsidánok, Itt csak képviselők vannak, akiket ugyanúgy a választók küldtek ide, mint Ont. Ha ebben a tónusban folytatja tovább is, kénytelen leszek alkalmazni a házszabályokat. (Az egész ülésterem tapsol.)

Robu: Itt a nemzet szuverénitását képviselem!

Hangok: Eppen maga képviseli azt a szuverénitást!

Robu arról beszél, hogy Landau őt is megsértette, arcátlannak és hülyének nevezte. Egyébként csak közbelépett akkor, amikor látta, hogy Landau székét emel Adamra. A lendület okozta, hogy a közbelépés tulerős volt és Landau elcsuszott. Kéri, hogy hallgassák meg Landaut is.

Jonescu: Talán rekonstruáljuk az egész perekedést?

Cuza is szólni akar, de az elnök nem engedi meg, hanem elrendeli a szavazást, amelynek eredménye meglepetést hoz. Összesen 137 szavazat esik, amelyből 86 a kizárás mellett és 51 ellene szól. A szavazást meg kell ismételni, mert a szükséges kétharmad többséget nem kapta meg az indítvány.

Az ülés végén Landau kijelentette a B. L. munkatársának, hogy a kizárás elleni szavazatok javarésze a többségi pártból került ki. Amennyiben holnap nem sikerül elérni a szükséges 99 szavazatot, úgy a zsidó párt szenzációs nyilatkozatot tesz.

A folyosókon úgy beszélnek, hogy ez a szenzációs nyilatkozat a zsidó képviselők kivonulását fogja bejelenteni azzal az indoklással, hogy nem látják életüket biztonságban a kamarában.

Tűz martaléka lett a brüsszeli villamostelep

Brüsszel, szeptember 29.

A városi villamosüzem telepén óriási tűz ütött ki. A tűz gyorsan terjedt, úgy, hogy az üzem összes turbinái felrobbantak. Az anyagi kár kiszámíthatatlan. Az egész turbinaberendezés elpusztulása folytán a város napokig teljes sötétségben marad.

23 politikai fogoly

éhségstrájkot kezdett a galatai börtönben

Jasi, szeptember 28

A galatai börtönben Zugravu Emil orvostanhallgató és huszonhárom társa, akiket mind politikai bűnökért ítéltek el már tizennégy nap óta éhségstrájkolnak. A foglyok kifogásolják a bántásmódot és azt állítják, hogy a fogházigazgatóság annyi jogot sem engedélyez nekik, a mennvit a fogház belső szabályzata előír. Pogonat ügyész részletes jelentést tett a belügyminisztériumnak a fogházban történtekről s csatolta az ügyész-ségi orvos véleményét is.

Megoldódott az angol kormányválság

London, szeptember 29

Újabb jelentések szerint a részleges angol kormányválság már meg is oldódott. A lemondott liberális miniszterek helyébe a következők kerültek: Belügy-miniszter Sir John Gimour konzervatív-párti, földmívelésügyi miniszter Elliot órnagy konzervatív, skóciai államtitkár Sir Godfrey Collins.

Abbahagyták a sztrájkot az angol textilmunkások

London, szeptember 29.

A nagy angol textilsztrájk, amelyben több százezer munkás vett részt, tegnap véget ért. A gyárak és a munkások kiküldöttei megegyeztek a bérkérdésben s a megállapodást a szövök szakszervezete is elfogadta. A sztrájkoló üzemekben ma ismét megindult a munka.

BRUKENTHAL
SZANATORIUM

(AVRIG, Sibiu-megye)

Klimatikus gyógyhely.

Kneipp gyógyító módszere szerint berendezett údülőhely és intézet heverő-gyógyító módszerekkel. Egész éven át nyitva. Az őszi és téli kezelések különösen hatásosak. Lakás és teljes ellátás egy, két és több ágyas szobákban napi 130-110-90 Leiert Prospektusokkal az ügyvezetőség szolgál.

Vezető orvos: Dr. Julius Binder.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ
BRASSÓ.

Csak ma csütörtökön látható

„TABU”

a nagy tanulságos film

Misa bá', a román kisgazda képviselő nyilatkozik az aktuális problémákról

„A magyarok is olyan emberek, mint mi” — „A politikusoknak köből van a szívük” — „Követeljük az összes trösztök és kartellek megszűntetését”

Bukarest, szeptember 29.

Misa Vasiescu az egyetlen hamisítottan paraszt a képviselőházban. Hetykén megpödrött bajsa, jól táplált kerek arca, becsületes magyar földmives gazdára emlékeztetnek. Bógatvájjával, rövidszáru csizmájában otthonosan mozog az országban.

— Tizennégymillió parasztot képvisel én itt, — mondja gögösen, ahányszor csak alkalma nyílik rá. — Soha se tudtam megérteni Misa bácsit miért beszélt a jó multkoriban úgy az általa képviselt tizenhárom millió nevében, ahogyan beszélt:

Mi tizenhárommillió parasztok

— „Mi tizenhárom millió parasztok ebben az országban, olyanok vagyunk, mint a hűsleges kutya, amelybe ha gazdája belerug, visszakuszik, hogy megnyaldossa a kezétlen lábat. Am, ugvanaz a Misa bácsi röviddel később, így szóval a ház székéről:

— Türiünk, amig türiünk, de azután ha elindulunk, meg se állunk a palota kapuiáig és addig döngögtünk azt, amig igazságot nem osztanak számunkra.

Es miután így bemutattuk őt olvasóinknak, beszélgettünk el vele az ország ügyes-bajos dolgairól, mert azt előre leszögezzük, nálánál igazibb és csavarosabb eszű földmives gazda még nem ült az országban.

Misa bá' és a kisebbségi kérdés

Elég jól, sőt majdnem zamatosan beszél a magyar nyelvet. Nem csoda, mert hiszen lippai a gazd'uram...

— A magyarokkal jó testvériségben megférünk — mondja Misa Vasiescu — mert hiszen ők is ép olyan emberek, mint jómagunk, ők is ép oly nehezen dolgozzák a földet, mint mi, úgy verejtékeznék egy darab kenyérért, mint mi. Majd így folytatja:

— Köszönöm az Istennek, hogy megadta nekem egyszerű parasztnak, hogy most már többször képviseljem ebben a házban a bánáti földmivelő testvéreimet. — Nem mint politikai demagóg, vagy politikai szemfényvesztő akarom én testvéreimet képviselni, hanem mint egész szimpla paraszt, aki az eke szarvától, a kapától s a kaszától jött el, segíteni az uraknak, hogy kihuzzák az ország szekerét a sárból.

— Emlékszem még — mondja malasztos hangon Vasiescu — amikor Öfelsége megvitotta a parlamentet, szomorúan, majdnem sirva könyörgött hozzánk, hogy egyesüljünk. De a politikusoknak köből van a szívük. Csak arra jó nekik a király, hogy hazug szavakat sugjanak a fülébe, mint a hamistanuk, akik hamisan esküsznek.

— Ezt tudja a paraszt és azért gyökeret az agyába a tudat, hogy minden politikus gazember, hogy az urak mind lopnak. Nincs bízalom a vezetőkben. Hogyan lehessen így az autoritást fenntartani?

Minden községhez a lakosokhoz!

— A paraszt ilyenkor csak annyit mond: „Hát hogyan higgyünk ezeknek a nadrágosoknak, amikor jobban veszednek és szídiák egymást, mint a sátras cigányok?” Mintha már egyetlen nadrágos ember se volna becsületes Romániában...

— Tulsokat lopnak Romániában, tulsok a tolvaj és a sikkasztó, ezért követeltem a multban és követelem ma is a hűlőbűntetés bevezetését. Minden községhez a lakosokhoz állítsanak, hogy a tolvajokat felhuzzák.

Regátheli puliszka balázsfalvi tömjén

— Mi szegény földmivesek egészen meg vagyunk zavarodva, a dolgok mai állásától. Nem is tudjuk, hogy mit akarunk. A politikusok és a sajtó olyan nevelésben részesítenek bennünket, hogy az szegényen és gyalázatosan.

Jorga ur azt mondja Maniu Gyuláról, hogy a legnagyobb álszenteskedő. Vajda Sándorról Erdély büszkeségéről, hogy csak arra jó, hogy éjjel után egy sörözdében elbeszélgesse vele az ember. A nemzeti parasztpártól azt mondotta, hogy regátheli puliszka balázsfalvi tömjénnel keverve... Hát így neveleli egy Jorga a népet? Tizennégy év óta csak gyűlöletet, bizalmatlanságot, ellenségeskedést hintettek el a nép felé.

Ha a nép megindul, nincs többé megállás

— Ha ez így megy tovább, a nép okvetlenül fellázad és ha a tizennégy millió nép megindult, akkor nincs többé megállás. Jó lesz tehát ha az urak észhez térnek.

— És most elérkeztem a gazdasági problémákhoz. A sok széthúzás miatt az ország valóban katasztrófális helyzetbe került.

Misa bá' véleménye több apróbb kérdésről

Tudtam, hogy Misa bácsinak nem valami haladó az álláspontja a munkanélküliek segélyezéséről, mégis megkérdeztem:

— Nézze, — választott szinte méltatlankodva — segít bennünket valaki, ha nincs munkánk és betevő falatunk? Nem türiük el, hogy az általunk verejték árán befizetett adókból ezeket a munkakerülőket pénzezzék. Mi történik, ha mind a 13 millió paraszt egy szép napon kijelenti, hogy munkanélküli?

Ellenvetésekkel próbálkoztam és megjegyztem, hogy bármit is mondana ebben az országban az utóbbi időkben mégis csak a földmives osztály élvezi a legtöbb privilégiumot: konverzió, mezőgazdasági adók 50 százalékkal való leszállítása, stb.

Az öreg ravaszul válaszol — Ha az urak azt hiszik, hogy a parasztnak olyan jó a dolga, nem marad más hátra, mint az, hogy cseréljenek, menjenek ők a zsúfedeles kunyhókba és mi foglaljuk el a márványpalotákat.

Misa bátvám ezután a választójogról beszél. Többek között a nők választójoga ellen tiltakozik. Az asszonynak a konvencióban a helve és ne szavazócédulát, hanem

A nagy feladatok

— A liberálisok ahelyett, hogy támogatnák a kormányt a nehéz ügyekben, a markukba nevetnek, ha a kormányak rosszul sikerül valami. Pedig sok és nehéz feladatok várnak megoldásra.

A mezőgazdasági adó leszállítását már kiverkedtük.

40 százalékkal szállítsák le a tisztviselők fizetését. Szüntessék meg a tisztviselőket gyártó iskolákat és alakítsák át azokat mezőgazdasági iskolákká.

— Követeljük az összes trösztök és kartellek megszüntetését. Nyissák meg a határokat, hogy olcsó áruhoz juthassunk.

Bélyegezzék le a pénzt, hogy a harisnyából kerüljenek napvilágra a bankok. Mert ne higgyék, hogy nincs pénz. Van és mégis az a helyzet, hogy ha meghal valakid, tíz napig hagyhatod az asztalon feküdni, nem kapsz senkitől 100 lejt, hogy elföldeld.

Követeléseink hetedik pontja pedig az, hogy a parasztokat is hallgassák meg a törvénykezésnél.

nem főzőkanalat adjanak kezébe.

Lupuról az a véleménye, hogy nem lesz belőle semmi.

— Cuza, szegény bohóckodó ember, a kit nem szabad komolyan venni.

— A vagyonellenőrzési törvényt nem kellett volna a világba trombitálni, hogy a tolvajok eldughassanak mindent, amit összelopkodtak. A törvényt reggel meg kellett volna szavazni és az ellenőrzést még aznap este megkezdeni.

A konverziós törvényről nem akar beszélni Misa bá', mert a parlamentben akar hozzá szólni.

Es miután ilyenformán lepergett Misa bá'val mindazt, ami az ő parasztszívén feküdt, elbucsuztunk tőle és megígértettük vele, hogy egy fényképet küld be a szerkesztőségnek. De lám Misa bá' megelégedett ígéretéről. Reméljük így is, mindenki maga elé képzelheti őt. Hetyke bajusz, pirospozsgás, kerek arc, böcsületes tekintet, patyolatfehér kilógó ing, bő gatya és a rövidszáru fénves csizma: Ez Misa bá', a román kisgazda képviselő.

Hátszegi Ernő

Neurath otthagya Genfét

Németország ragaszkodik, hogy a fegyverkezés terén az egyenlő jog elve érvényesüljön

Genf, szeptember 29

Az eredménytelen tárgyalások után Neurath német külügyminiszter, mint előre bejelentette, még szerdán eltávozott Genfből, hogy ezzel is demonstrálja, mennyire feszült a helyzet a franciák merev magatartása miatt. Azt is kijelentették a német delegáció körében, hogy a Simon angol külügyminiszter által kidolgozott közvetítő javaslatot csak „kísérleti ballonnak” tekintik. Maga az angol államférfi sem gondolhatta komolyan, hogy Németország azt elfogadja. Németország ragaszkodik ahhoz, hogy az egyenlő jog elvét a fegyverkezés terén elismerjék.

4 Boraiák gyűrűje

Egy milánói nagykereskedőt középkori méreggyűrűvel akarta eltenni láb alól a feleség

Milánó, szeptember 29.

Olaszország köréit érdekes bűntény tartja izgalomban, amelynek fantasztikusan raffinált végrehajtása szinte regénybe illő.

Francesco Scamborini milánói nagykereskedő és felesége a legelőkelőbb társaságnak voltak tagjai. Különösen az asszony szépsége idézte elő, hogy a házaspár állandóan az érdeklődés középpontjában állt és a szép Scamborininé mindig a hódolók egész serege vette körül. Ezek közé tartozott Paolo Vinelli ügyvéd is, a férj bizalmas barátja és jótanácsosa is, aki a bizalmas összeköttetéseknel fogva több szabadságot élvezett, mint a többi jóbarát. Csaknem naponta vendége volt a kereskedő otthonának és kísérője volt az asszonynak, amikor a férj üzleti utra ment. Scamborini nemrég ünnepelte baráti körben a névnapját, a mely alkalomra nagy vendégsereg gyűlt össze Scamborini pompás villájában. Éjfél felé a férj a legjobb hangulatban beszélgetett szalonja egyik sarokasztalánál egy angol diplomatával, amikor egyszerűen elszápadt, felugrott, támolyogni kezdett, majd eszméletlenül esett össze. Orvost hívtak, aki az eszméletlen embert szanatóriumba vitette, ahol súlyos mérgezést konstataáltak.

A beteg napokon keresztül lebegett élet és halál között, míg lassankint javult az állapota. Amikor felgyógyult, arra kérte a szanatórium vezetését, ne közöljék a feleségével a hazatérését, mert

a meglepetéssel örömet akar az asszonynak szerezni. Hazatérőben bement egyik barátjának az ékszerüzletébe, hogy feleségének a felgyógyulása öröme gyöngyösort vásároljon. Amikor már a gyöngyöket kiválasztotta, az ékszerész megkérte Scamborinét, hogy vigye haza azt a gyűrűt is, amit a felesége nemrég javítás végett átadott neki. Scamborini átvette a gyűrűt és csodálkozva kérdezte:

— Ezt a gyűrűt javították? Hogyan lehetséges, hiszen ezt néhány nappal ezelőtt ajándékozta nekem a feleségem éppen a névnapomra, amikor rosszul lettem.

Az ékszerésznek kellemetlenül esett a válasz, mert emlékezett rá, hogy tulajdonképpen Vinelli ügyvéd vásárolta és fizette ki nála a gyűrűt. Nem felelt tehát, hanem másról kezdett beszélni. Elmesélte a gyűrű történetét és elmondta, hogy az egykorú okmányok szerint, Cesare Borgia kincstárából származik és belsejében méregtartály van, amely ügyes szerkezettel segítségével megmérgezi a viselőjét, ha az elővigyázatlan, vagy önkéntelen mozdulattal tesz az ujjával, mert egy mérgezett tű megszurja és a szúrás halálos lehet.

Scamborini szó nélkül magához vette a gyöngyösort és a gyűrűt és elbucsuzott. Eszébe jutott azonban, hogyan adta át neki névnapján a gyűrűt a felesége és az is, hogy az angol diplomatával folytatott beszélgetése közben önkéntelen mozdulattal tett az ujjával és néhány pillanattal később következett be az ájulá-

Mintha az esthajnali csillag vonzaná tekintetét, úgy nézi On is vágyódva a legigézőbb kölni vizet. — Ilyen még nem volt. — Ele tet adó balzsamnak tekintheti ezt az elbájoló parfümöt:

TOUTES LES FLEURS D'ARGY

sa. Zavartan kóválygott órák hosszat a városban és nem tudta elhatározni magát a hazatérésre. De ekkor visszaemlékezett, hogy felesége éppen ezen a napon nem szotthon, mert ilyenkor szokott a barátjával találkozni, ezért mégis hazament a villájába. Átkutatta felesége szekrényeit és ráakadt a gyűrű mechanizmusának a leírására, amiről az ajándékozás alkalmával az asszony nem tett neki említést. Magához vette az okmányt és mindjárt feljelentést tett. A rendőrség titokban figyelte Scamborinét és megalapította, hogy az asszony naponta néhány órát tölt az ügyvéd lakásában. Amikor harmadnap titokban elhagyta otthonát és egy bérutóval, amely meg volt rakva bördöndökkel, megállt Vinelli háza előtt és az ügyvéd is beszállt hozzá, mindjárt tudták, hogy elérkezett a közbelépés ideje. Amikor az ügyvéd és Scamborinéné be akartak szállni a spajci vonatba, mindkettőjüket letartóztatták.

Természetesen úgy az ügyvéd, mint a kereskedő felesége tagadták, hogy meg akarták volna gyilkolni Scamborinét, végül azonban az asszony megtört a bizonyítékok súlya alatt és beismerő vallomást tett. Elmondta, hogy ő és az ügyvéd már régóta szerették egymást és mivel tudták, hogy Scamborini semmi körülmények közt nem akar elválni, elhatározták, hogy a férjet elszedik láb alól. Az volt a tervük, hogy Scamborini halála után annak egész hagyatékát eladják és külföldre mennek, hogy idegen név alatt együtt éljék le életüket.

A bűnper tárgyalása elé, amit rövidesen megtartanak, nagy érdeklődéssel tekintenek egész Olaszország előkelő körében.

Még mindig nem tudják, hogy mi volt az oka a budapesti propelleres autó robbanásának

Budapest, szeptember 29.

Részletesen beszámolt a Brassói Lapok arról a rettenetes szerencsétlenségről, amely a magyar főváros kilencedik kerületében levő katonai gyakorlótérén történt. Egy propellerrel felszerelt új találmányú autó kísérletezés közben felrobbant, megölt egy mérnököt és egy mechanikust. A rendőrség eügyben egyelőre lezárta a vizsgálatot, amely megalapította, hogy a katasztrófát külső behatások okozták. Valószínűleg egy felpatlant kő eltört a légszűrő egyik szárnyát, a légszűrő ezután már csak egyenlőtlenül foroghatott és így történt, hogy eltört a csavarított váz is. A szakértők kijelentették, hogy végleges választ csak műszeres laboratórium vizsgálat után tudnak a hatóság rendelkezésére bocsátani.

Stalin megy ? Molotov jön ?

Moszkva, szeptember 29.

Sztalin pozíciója, hír szerint, megrendült. A szovjetpolitikusok nagy része nem helyesli a stalini külpolitikát, főleg Japánnal szemben tanúsított engedékenységet és Mandzsuria elismerését, amikre Stalin hajlandó. Helyét állítólag Molotov foglalja el, aki nagyszabású változásokat akar véghezvinni úgy kül-, mint belpolitikai téren.

Ismét lezuhant egy Potez-repülőgép

Tecuci, szeptember 29.

Tegnap este egy „Potez” rendszerű repülőgép, amelyben Crocortan kapitány és Mocani mechanikus ültek, Homocea község közelében lezuhant és izzóporrá zúzódott. A kapitány súlyos sérüléseket szenvedett, míg kísérője csodálatos módon sértetlenül került elő a gép roncsai alól. A vizsgálat kiderítette, hogy a pilóta fel szállt anélkül, hogy vizet vett volna a motorba s így történt a szerencsétlenség.

B. L. 5. OLDAL

Hírek

Papirkosár

A szombathelyi vasutas

Tudja az Isten, ez a história valahogy olyan szép, mintha álom volna!...

Mig felébrednénk, hadd mondjuk el! A szombathelyi üzletvezetőség hivatalnokai Amerikából örökölt annyi dollárt, amennyi magyar pengőben kerek négy milliárdot ad ki.

Szédítő összeg. Igazán vasutasnak kell ahhoz lenni, hogy a mindig idegen vágányon robogó Fortuna istenasszonynak ezt a kisiklását, helyesebben berohogását egy kisegisztencia életébe szívszélhűdés, guttautes vagy hasonló páratlan egészségromlás nélkül megúszhassa az ember. Mert sokszor irtunk már szerencsés emberekről, irodai munkasztalnak és ipari műhelyeknek néptelen hőseiről, akiknek szívére ment a hasonló szerencse öröme. Pedig sokkal kisebb összegekről volt szó, akármilyen valutában is gondoljuk el azokat a halálos summákat.

Igen, vasutasnak kell lennie az embernek ahhoz, hogy magától értetődő nyugalommal, normális idegekkel álljon szemközt azzal az álomnak is hihetetlenül szép ténnyel, hogy a szerencse aranyvona négy milliárddal berobogott az életébe.

A szombathelyi kishivatalnok csodálatos hidegperrel vette tudomásul a szerencsének ezt a csodálatos szeszélyét. Nem kapott szívszélhűdést, nem öntötte el magát a vér, nem szaladt el a kávéházba pezsgővel inni áldomást a páratlan boldogságra. Nem csinált ő ilyesmit. Ellenben tanuk előtt jelentette ki, hogy ezt az elképzelhetetlenül nagy összeget kölcsön adja. Odaadja a szegény, koldus, ürességtől kongó államkincstárnak évi 5 százalékos kamattal és némi kikötésekkel. A kikötés pedig annyi, hogy a magyar államkincstár állítsa vissza a régi köztisztviselői fizetéseket és a hivatalnok urak cifra nyomorúságát valóban tegye boldog, meglegedett emberi léletté.

Olyan szép ez, mintha álom volna. És amíg a gesztus nagyszerűségének parázsa alól felébrednénk, tanakodva fordulunk önmagunkhoz: vajjon milyen jelzőt ad a szombathelyi vasutasnak a magyar történelem, ha Széchenyi István grófnak a „legnagyobb magyar” elnevezést ajánlunk egy hasonló gesztusért, amelynek azonban valutáris értéke a száz év előtti pénzértékben is potom hatvanezer volt? Hol van ez az összegecske a négy-milliárd hatalmas aranyhegyének árnyékában? És mekkorának kell lennie annak a szobornak, amely a szombathelyi vasutas érdemeit megörökíti az utókor számára?

Mert a szobrot, azt életében megkapja ez a boldog örökös, ha nem volt álom, vagy blöff ez az amerikai örökségi história. A szobra ott áll majd miniatűrben minden magyar köztisztviselő szívében, azokban a szívekben, amelyeket csak a régi jólét emlékei dobogtatnak még egyik elsejtől a másikig, egyik fizetési osztálytól a következőig.

Nem, a szombathelyi vasutas gesztusa nem az a lendületes cyránói gesztus, s nem is egy romantikus dráma patológus perszori közül lendül a közélet fóruma fölé, hanem egy nagy világtragédia feketén sárgára veremén állítja meg és tereli pissa az életbe az utolsó évek történetének életükben is leghűsőbb halottjait: a köztisztviselőket...

Mert Bánk bán szavaival, de a történelmi kor keménygalléros, vasallnadrágos Tiborcaiként a köztisztviselők nem csak a magyar glóbuson, de mindennél e vérről és arannyal megtrágyázott sárteken bizást elmondhatják: „Nincs a teremtesben vesztes, csak mink! Csak mink, havi fizetségek és azok, akik belőlünk és általunk élnek a társadalmi dzsungel egy-másba folyó parcelláin.”

Olyan szép ez, mintha álom volna!... Hadd ingasson a pillanat parázsa, a mig feleledünk és szétvesszük a magunk portáján. Ahol a köztisztviselő... Eh... miket mondjuk el urak!... Inkább tagadjuk le, hogy hónapokon keresztül Istennek nevében vasaltatja nadrágját, fehérített keménygallérját, talpaltatja cipőjét és küldi iskolába gyermekeit!... Inkább tagadjuk le, hogy törvényt kellett hozni a közszolgálatban eljáró hivatalos funkcionáriusok ellen, mert az a hír járja, hogy törvénytelen uton szereztek mérhetetlen vagyonokat...

Nem, ne nézzünk szét saját portánkon, mert ha a dunántúli vasutasról szólt szép-séges álmunk szét is foszlanék, a lidércnyomás csak itt marad a mellünkön s látnók a mi köztisztviselőinket, akik egyik oldalon éhezve, rongyosan tengetik életüket, míg a másik oldalon kormányok és befolyásos rokonok jóvoltából nábob módjára élnek abból a havi fizetésből... És

élni is fognak, túlélve minden jó szándékot, becsületes elgondolást, amíg az államférfiúi becsület Herkulese felülről meg nem kezd az itt uralkodó mentalitás Augiasz-istállójának kitakarítását.

Olyan szörnyű lidércnyomás ez, hogy fel kell ébredni belőle!...

Csak az ébresztőt nem akarja megfújni senki!... De addig is: egy ilyen négy-milliárdos

Tengerészeti panama van — de az ellopott pénzből egy bani sem került meg

Uj hadiflottát építhetett volna Románia az ellopott pénzből

Nyilvánosságra akarják hozni a panamisták neveit

Bukarest, szeptember 29.

A szenátus és a parlament vegyes bizottsága, amelyet a hadügyminiszter a tengerészeti panama kivizsgálásával bízott meg, éjjel-nappal tanulmányozza az aktákat. A mai vizsgálat során Rizea viceadmirális, aki elsőnek rántotta le a leplet a panamáról, ma 1926-ból való aktákat szedett elő és azokból a bizottság megállapította, hogy már 1926-ban, amikor a kormány 57 millió akreditatívalt ki a tengerészeti államtitkárságnak, magasrangú katonatisztek 51 millió lejjel károsították meg az államot.

Az újabb leleplezett panamáról Rizea statisztikát készített, amely szerint 5 külföldi gyár adott be pályázatot az árlejtésekre. A gyárak nevét a vizsgálat érdekében még nem közlik, de annyi már is bizonyos, hogy azok részéről semmi szabálytalanság nem történt. A beérkezett ajánlatokról jegyzőkönyvet készítettek, mely szerint egy angol érdekeltiség aján-

latát fogadták el. A tengerészeti államtitkárság által delegált katonatisztek benyújtották ugyan az ajánlatról felvett jegyzőkönyvet és a gyár eredeti számláját, azonban már meghamisított adatokkal. Ugyanis egy 22 millió 500 ezer lejes összeget 44 millióra javítottak ki és ezzel már 22 millió kárt okoztak az államnak. Egy év múlva „véletlenül” ugyanezeket a katonatiszteket delegálták a hadianyag átvételéhez. Ekkor egy olasz nagyipari érdekeltiség számláján 9 milliót kerestek.

Rizea megállapítja, hogy ezzel a panamák még nem érték véget és az államnak okozott kár olyan összeget tesz ki, amelyből egy teljesen új hadihajó garnitúrát lehetne vásárolni. A viceadmirális kijelentése szerint az állam nem sokat nyer a panamák leleplezésével, mert az ellopott milliókból ugyiszlában semmi sem térül meg. Rizea egyébként követeli, hogy a vizsgáló bizottság hozza nyilvánosságra a panamisták neveit és állítsa hadbíróskodás elé az elvetemedett katonatiszteket.

— **HINDENBURG NYOLCVANÓT ÉVES.** Berlinből jelentik: Hindenburg elnök vasárnap tölti be nyolcvanötödik életévét. Ez alkalommal Berlinben nagy katonai felvonulást rendeznek.

— **Kényszerezegységet kért egy szatmári fakereskedő.** Szatmárról jelentik: Általános szenzációként hatott egész Erdélyben, hogy a 47 év óta fennálló id. Reiter Mór szatmári fakereskedő cég kényszerezegységet kért. A cég a törvényekhez egyelőre nem terjesztette be mérlegét, hanem arra 8 napi haladékot kért. Értesülésünk szerint azonban, körülbelül öt millió lejt tesz ki a vállalat adóssága. Követelése ezzel szemben behajthatatlanok, mert leginkább kisgazdáknak hitelezett, akiknek adósságai konverzió alá esik. Mivel a céget hetek óta telekkönyvi bekebelezésekért ostromolják a hitelezők, amelyet a cég megtagadott, előjegyzéseket akartak fogadtatósítani. Ezt azonban megelőzve id. Reiter Mór vállalata beadta a kényszerezegységi kérvényt.

— **MAROSVÁSÁRHELYI HIREK.** Tegnap éjszaka folyamán betörték Lamm Antal maroshévi gyapjúkereskedő üzletébe, ahonnan 20 ezer lej készpénzt vittek el. A rendőrség rövid nyomozás után elfogta a tettest Voda Vasile személyében, aki beismerte tettét. Vodat letartóztatták és átadták a marosvásárhelyi ügyészségnek. — Schleisinger Regina 80 éves özvegy asszony Szászrégenben felakasztotta magát. A matróna nyomora miatt követett el öngyilkosságot.

— **Októbar 3-án kezdik meg a nyugdíjak kifizetését.** A brassói pénzügyigazgatóság értesítése szerint a szeptember havi nyugdíjakat október 3-tól 14-ig a következő sorrendben fizetik ki: Október 3-án az A. B kezdőbetűs nevének, 4-én C. D. 5-én E. F. 6-án G. H. 7-én I. J. 8-án K. L. 10-én M. N. 11-én O. P. Q. 12-én R. S. 13-án T. U. V. 14-én W. X. Z. A kifizetés a következőképpen történik: hadirokkantak, hadiárva, hadiözvegyek és a hadsereghez tartozók a II. számú adóhivatalnál. Az összes többi nyugdíjasok részére pedig a pénzügyigazgatóság kasszájánál. A nyugdíjas altisztek kötelesek a nyugdíjiródban újra láttamoztatni könyvecskéjüket még akkor is, ha szeptember hóra már láttamozták.

— **IDŐJÁRÁSJELENTÉS.** A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint gyenge északi légáramlás, nyugaton felhősebb idő, fokozatos hőcsökkenés, éjjel erősebb lehűlés várható.

— **Megtévedt urifut fogott el a temesvári rendőrség.** Temesvárról jelentik: A biharpuspöki határállomáson a detektívek egy feltűnően elegáns fiatal fiút fogtak el, aki utlevél nélkül. Magyarországra akart szökni. A fiút, akiről kiderült, hogy temesvári illetőségű, beszéltették a temesvári rendőrségre. Itt megállapították, hogy a 14 éves, feltűnően felett fiú egy évvel ezelőtt elhunyt tekintélyes temesvári kereskedő árvája, aki anyjától 6500 lej készpénzt és nagymennyiségű értékes ékszert, egyik barátjának

kis örökség nálunk is elkelt!

Csak hogy amilyen pechünk nekünk van, az a valószínű, hogy a mi vasutasaink, már tudniillik azok, akiknek hivatali beosztása lehetővé tette, hogy jutyuljenek az elsejére és a sokadikára, nem örökölnék sehonnan.

Inkább odaát, Amerikában várnak örökséget tőlük!...

Finta Zoltán

rium rendeletét, a „Karpatenvercin”-nak ugyanarra a vonalra a prefektus külön autóbusszajaratot engedélyezett.

★ **UTMUTATO, A KEITOS KÖNYVVITEL** gyors és könnyű elsajátítására. Nincs többé könyvelési nehézség, mindenre kész minta, a legújabb törvények előírásai figyelembe véve. Kisebb kereskedelmi és ipari vállalatoknak nélkülözhetetlen. Ár 30 lej. Vidékiek pénzben, vagy bélyegben küldjenek be 35 lejt és postafordultával megkapják a könyvet.

— **MARAMAROSSZIGET VEZETÉSÉT A REGI TANÁCS VESZI ÁT.** Maramarosszigetről jelentik: Egy Maramarosszigetre érkezett belügyminiszteri rendelet szerint a városi interimár bizottságot október tizedikéig el kell mozdítani. A mostani bizottság helyét a város régi választott tanácsa veszi át. A rendelet szerint a városi tanácsnak újból meg kell alakulnia, ami azt jelenti, hogy polgármestert, alpolgármestert és állandó választmányt kell újból választani.

— **FEL A MAGASBA!** Clydesdale márkí, aki mindössze huszonkilenc éves és az angol parlament legfiatalabb tagja, Hamilton herceg örököse, elvállalta annak a repülőexpedíciónak a vezetését, amelynek az a célja, hogy keresztül repül a Mount Everesten, a világ legmagasabb hegycsúcsán. Erre a célra speciális kétüléses repülőgépet építenek és a pilótákat oxigénfejlesztő készülékkel látják el.

— **NEGYVENÉVES JUBILEUMÁT ÜNNEPELTE EGY BANSÁGI MAGYAR TELEPES KÖZSÉG.** Lugosi tudósítónk jelenti: Nagy ünnepet ült tegnap a Bácság egyik legjelentősebb magyar telepese közséje, a szörényi megyei Bodófalva, megalapításának negyvenéves évfordulója alkalmából. A jubileum, amelyen az államhatalom is képviseltette magát, nemcsak a megye magyarságának, hanem a környező román falvak lakosságának és az együttélő nemzetek testvériségének is felemelő szép ünnepe volt. A jubileumot hálaadó istentisztelet vezette be, amelyet Nemes Elemér igazfalvi lelkész, th. esperes, Szöllösy Imre bodófalvi, Tóth Áron bégamonostori és Várady Attila szapárfalvi lelkészek, a bégavölgyi telepesszökecsék papjai celebráltak, a Lugosi Magyar Dalárda vegyeskarának közreműködésével. Istentisztelet végeztével mezőgazdasági, háziipari és népművészeti kiállítás volt, amelyre dr. Olariu Titus, Szörénymegyei prefekusa nyitott meg. A kiállítást közeledő majdnépiünnepély követte. Este hangverseny és műkedvelő előadás zárta be az ünnepségek sorozatát, melynek műsorán Arató Andor kar-

nagy vezényletével a Lugosi Magyar Dalárda működött közre, nagyhatású énekszámokkal majd pedig bodófalvi legényekből és leányokból alakult műkedvelő gárda hozta színre nagyszerű előadásban Nemes Elemérnek, a kiváló költő és zeneszerző-papnak a telepese községek életéből vett Mult és Jelen című kétfelvonásos nagyhatású alkalmi színdarabját. A lélekemelő szép ünnepségen nagy számmal vett részt Szörénymegye magyar társadalma, dr. Jakabffy Elemér, az országos magyar párt elnökének vezetésével, valamint a környékbeli román falvak lakossága is, amely a hagyományos bansági nemzetiségi béke és testvériség dokumentálására együtt ünnepelt a magyarokkal.

— **NE FELEJTSE EL,** hogy mindenféle dívatlapokban óriási választékok talál a Brassói Lapok könyvnyomtatásában. (Női- és férfi-dívatlapok, speciális kapát és gyermeklapok, fehér nemű, kalap, vészkötelezettség nélkül megtekinthetők.) Vidékre ingyen jegyzék és gyors postai szállítást.

— **RÖNTGENSUGAR RÖNTGENLÁMPA NÉLKÜL**

M. G. Raboul francia fizikusnak sikerült lágy röntgensugarakat igen egyszerű eljárással, röntgenlámpa nélkül előállítani. Eljárásának az a lényege, hogy magasfeszültségű elektromos áramot magnéziumon és higanyoxidon átoztat, aminek következtében röntgensugárzás keletkezik. Ha Raboul által előállított sugarak a gyakorlatban is használhatóvá válnak, ez esetben úgy a technika, mint az orvostudomány a röntgensugaraknak a mai eljárásoknál gyorsabb és olcsóbb előállításával számolhat.

★ **A cementgyár áthelyezte irodáját** szeptember 29-én a Strada Voievodul Mihai 16 szám alá.

★ **Elveszett egy csomagban 4 darab** seiyemál a Fekete-templom környékén. Aki megtalálja, kéretik, hogy adja le a rendőrségnek, vagy a lap kiadóhivatalában.

Forum Mozdó Brassó

MA PREMIER!

MA PREMIER!

SIEGFRIED ARNO

ELSŐ KATONAVIGJÁTEKA

A VÁROS LEGSZEBB FÉRFIA

(DER SCHÖNSTE MANN IM STAATE)

NÓTI KÁROLY

vígjátéka nyomán, kétórás kacagás.

Monopol
VÉRTES-
film,
Brassó

CSÜTÖRTÖK, SEPT. 29-TŐL

CSÜTÖRTÖK, SEPT. 29-TŐL

OKTÓBER 1.

Illik, — nem illik

A B. L. egyik előfizetője levelet írt hozzánk és választ, tanácsot kért a szerkesztői üzenetek között.

Ez a levél — emberi dokumentum. Felpet egy kérdést, amely nem csupán a levélíró igényi problémája, hanem ugyancsak mindannyiunké, akik olykor megdöbbenéssel szögezzük le újra és újra, hogy a mai apák és a mai anyák, a mai anyák és a mai leányok viszonyában a háborút követő évek korszaklata szinte áthidalhatatlan szakadékokat feszített.

Ez a szempont késztetett arra, hogy ezt az érdekes levelet a nagy nyilvánosság elé vigyük. És a választ sem a szerkesztői üzenetek között, hanem a legteljesebb nyilvánosság mellett adjuk meg, tárgyilagossághozzászólás formájában. Szeretnők, ha kissé megvilágítanánk ezt a bonyolult kérdést: ha az egyéniségek szemben álló nemzedékek számára utmutatást adhatnánk.

Szülők és gyermekek érdekében.
Az érdekes levél — lényegtelen stílusi módosításoktól eltekintve — az alábbiakban közzéteszük:

✱

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Van egy majdnem 18 éves, szépnek mondott leánygyermekünk. Rendesen neveltetjük. Elvégezte a kereskedelmi. Külön órákat kapott a francia nyelvből (nem tud franciául). Het évig tanult zongorázni (nem tud zongorázni). Nem azért, mintha nem volna tehetséges, hanem nincs semmihez sem ambíciója.

Háziutendők egyáltalán nem érdeklik. Anyyira nem, hogy még a saját ruháit sem tudja rendben. Azt várja, hogy minden cselekedését az anyja végezze el. Viszont öröme csak abban telik, ami szórakozással van összefüggésben: a szép öltözködésben, teniszben, moziban, táncban és hasonlóban.

Két év óta egy fiatal diák udvarol a leánykának. Ez most 19 éves. Tanulmányait külföldön végzi. Julius elején jött haza nyári szabadságra, azzal, hogy szeptemberben ismét visszautazik és folytatja tanulmányait. Inkább elnéztem flörtjüket, inkább beleegyeztem abba, hogy ez a fiatalember a házhoz járjon, minthogy alapot szolgáltatassak a különböző házi perpatvarokra. Mert, amíg ez a fiatalember itt volt, leányunk a szigorú tilalom ellenére is csak este 9—10 órákor került haza. S még akkor is órák hosszat álldogált a kapuban. Ha megdörgáltam, a válasz ennyit volt:

— Hiszen idehaza voltam, a kapuban!
A feleségem mindig a leányunk partját fogta:

— Hagyjad... hiszen fiatal... hadd mulasson... majd csak megjön az esze... csak ártatlan flört az egész...

Hát hagytam s nem bántam, hogy a fiú elár a házhoz, legalább szemmel tarthattam őket...

Ez sem volt jól!
Leányunk elégedetlenkedni kezdett: nem engedjük meg neki, hogy udvarlójával együtt késő esti mozielőadásokra, sétákra, kávéházba, tánclokálókba járasson. Egy táncmulatásról csak azért mondott le, mert az anyja gardirozni akarta. Álláspontját meg is indokolta:

— Azt a leányt, aki gardépal megy valahová, ma már kicsufolkák!

Eleinte mégis türethető volt ez a kombináció. De csakhamar azt vettük észre, hogy a fiatalember többet van nálunk, mint odahaza. Hétköznap délután 5 órától éjfélig, sőt még tovább is. Vasárnap pedig már a kora délelőtti óráktól kezdve. Ilyenkor még a délutáni álmát is nálunk alussza. Mi viszont, ha a kisebb gyermekekkel sétálni szeretnénk volna menni, nem tehetjük meg, mert lehetetlen volt, két ilyen fiatal teremest egyidejűleg hagynunk a lakásban. (Délután tudniillik a cseléd is sétálni megy.)

Feleségemmel együtt rabja voltam ennek az állapotnak. Eleinte még valahogy birtuk a késői lefekvést, jómagam azonban egész nap vállalatomnál vagyok elfoglalt, feleségem a háziutendőkkel s a kisebb gyermekekkel. Este bizony fáradtak vagyunk s már 10 órákor kell feködnünk. Ilyenkor a fiatalok kettesben egészen éjfélig együtt maradtak.

Körülbelül két héttel ezelőtt kettesben elmentek a moziba. Utána — a szigorú tilalom ellenére is — a Korona-kávéház pincéjébe. Ottthon türelmesen vártunk 11 óráig s akkor keresni kezdtem a leányomat. A Koronából a fiú is elkísért s otthon megkérte: ne vegyük a dolgát túlságosan szigoruan, mert a leányunk az 6 rábeszélésére ment vele. Aludtam a nagy méregre egyet s másnap nyugodtan kérdeztem meg a fiatalembert: közölte mi a szándéka leányommal? Egy ideig habozott s akkor kijelentette, hogy el akarja venni feleségül.

Ez rendben volna, de a legoptimistikusabb számítás mellett is legkevesebb négy évet kell egymásra várniuk. Nem olyan nagy idő, sokan vannak, akik hosszabb ideig is vártak egymásra. Ezt közöltem „leendő vejemmel” s megkértem arra, hogy elég lesz most már az ha hetenként egyszer-kétszer látja a leányomat. Mert ha így folytatják, a dolog nem vezet jóra s félni lehet attól, hogy a leányomat az életére szerencsétlenül teszi.

A fiú mindenben igazat adott nekem. A nyom szerint nem is tehetett másképpen. A fiatalember azonban végzetlenül, mert a már egy hete nem mutatkozott a háznál.

De azért most is 10—11 órákor jár haza s emiatt az egyik este is rettenetes családi jelenet robbant ki. Elégítéssel jegyzem meg, hogy ezáltal feleségem is az én pártomon volt.

Leányom arra az álláspontra helyezkedik: Bármit is csinálnak, az semmi sem jó. Nekünk régi divatu felfogásunk van. Ma más világot élünk, mint régen. Őt kigunyjelja mindenki, hogy annyira vigyázunk rája. Másoknak minden szabad, neki semmi.

Sem jó, sem rossz ró nem fog rajta. Elzárkózik, dacol, felesel, követelőzik. Felforgatja az egész család békéjét.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur, legyea elnéző, ha utantam volna soraimmal. De annyi jó tanácsát olvastam a B. L. hasábjain, Önhöz fordulok, hátha rajtunk is tudna segíteni. Mert mi már igazán nem tudjuk, hogy mi tényleg legyünk.

Barátaim osztják felfogásomat és csodálkoznak rajtam, hogy mindezt elutírom.

Ha behatódott tanácsot nem is kaphatnék, kérek legalább a következő kérdésekre választ:

1. Illik-e egy jól nevelt leányhoz késő este moziba, kávéházba, bárba, mondscheinpartikorra járni s egyedül csak a szórakozással töltödni?
2. Illik-e egy fiatalemberhez, aki nősülésre

Aki akkor se tudott megfélemedezni arról, hogy magyar, amidőn egyszerre a leggazdagabb ember lett

Négy milliárd pengőt örökölt egy szegény magyar tisztviselő

Szanálni akarja Magyarországot és kölcsönadja a pénzt az államnak

Szombathely, szeptember 29.
Az ezeregyéjszaka meséibe illő eset híre érkezik Magyarországról. A tudósítás szerint a szombathelyi MÁV üzletvezető-ség egyik kishivatalnokja,

Deli Lajos, négymilliárd pengőt, azaz lebben körülbelül százmilliárdot örökölt.

A hihetetlen nagyságú örökséget, a közmondászerű amerikai nagybácsi, ez esetben Pintér Sándor hagyta Deli Lajosra. Az értesítés távirailag jött Amerikából.

A szenzációnak azonban még nincs vége. Deli Lajos ugyanis a távirat kézhezvételkor több tanu előtt azt a kijelentést tette, hogy az egész örökséget köl-

még egyáltalán nem gondolhat, úgy érintkezni egy fiatal leánnyal, mintha már jegyesek volnának.

Szerintem még a jegyesek sem teszik meg azt, hogy a vőlegény minden áldott nap éjfélig üljön a menyasszonyánál. Lehet, hogy magam valóban maradi vagyok. Lehet, hogy ebben a tekintetben nem haladok a korról és az is meglehet, hogy a leányomnak van igazsága. En pedig teljesen ok nélkül örömlöm fel az idegeimet.

✱

Eddig tart az apa levele s nyugodtan elmondhatjuk megegyezően: sok-sok apa elkésredése, kétségbeesése és felelősségérzete kiált segítségért a sorok közül. Olyan apáké, akiknek ilyen lányuk van: modern leány.

Vádira: ez a levél s minden sora a kis modern fruska ellen szól. Vállaljuk a kockázatot, hogy minket is maradiaknak tartanak majd e modern kor félelem és gáncsnélküli fiatal amazonjai és lovagjai s magunkévá tesszük a vádiratot.

És hozzászólásunkban majd az „Illik — nem illik” problémájának elintézésén túl arra igyekezzünk, hogy az ódi apák és a modern gyermekek harcának mélyebben rejtőző okait is kifejtjük és megvilágítsuk.

— fz —

Sport

Október 16-án játszik Románia Ausztriával

Bukarest, szeptember 29.

Sok vita, dátumtologatás után, végre tegnap megegyeztek a román—osztrák mérkőzés ügyében.

A megegyezés szerint az Ausztria—Románia Amatőr Európa Kupa mérkőzést október 16-án Linzben játszanak le. Tekintettel arra, hogy Ausztria a mérkőzésen kívül köteles még 300 dollárt fizetni a román szövetségnek, az osztrákok a román válogatott részére még egy mérkőzést biztosítottak. Ezt október 9-én Grácban játszanak le.

Összeállították a lengyelek ellen játszó válogatott csapatot

Bukarest, szeptember 29.

Október 2-án kerül sor a lengyel—román válogatott mérkőzésre, melyre Lucihde a válogatási lehetőséget a vasárnapi bajnoki mérkőzésen használta ki. Kolozsvárra utazott, ahol a NAC-Universitatea meccset nézte végig.

A válogatott csapatot ugyancsak csütörtökön délután a megtartandó triál után fogják véglegesen összeállítani, de jólétesült forrásból munkatársunknak sikerült a teljes csapat névsorát megszerzenie, amelyen csak az esetben lesz változás, ha a csütörtökön mutatott formák talán ezt kényszerítették. Valószínűsége azonban ennek a lehetőségnek nincs.

A román válogatott tehát a következőképpen fog felállni:

Kapus: Zinczér, bekkek Bürger, Albu, halvesor Moravetz, Steinbach, Lakatos, csatárok Glanzmann, Schwartz, Sepi Bodola, Dobav.

Az Universitatea 2000 lejre büntették

Bukarest, szeptember 29.

Ismeretes, hogy a vasárnapi KAC—Universitatea mérkőzés botrányos jelenségekkel fűszerezve zajlott le és hogy a végén több U-játékos, valamint a közönség egyrésze megtámadta a NAC játékosokat és Xifando bírót.

A NAC panaszára a központi bizottság foglalkozott a botrány ügyével és megállapította a következőket: a közönség egyrésze bántalmazta a NAC játékosokat; a játék nagyrészt ellenséges magatartást tanúsított a bíróval és a nagyváradi játékosokkal szemben; az U nem tartotta fenn a játék folyama alatt a szükséges rendet; az U felelős a játékidő után is a rend fenntartásáért és a bíró védelméért.

A bizottság hibásnak nyilvánította a kolozsvári egyetemi csapatot és 2000 lej pénzbüntetésre ítélte, egyben felhívta a figyelmét arra, hogy az eset megismétlődése esetén közönség nélkül játszattja le az U mérkőzéseit, vagy arra fogja kötelezni, hogy semleges pályán játszhasson.

Egy kis szigorúság bizony ráfér a mai futballra.

A lengyel válogatott összeállítása

A lengyelek pénteken érkeznek Bukarestbe. A határon a szövetség egyik küldöttje várja őket, Cernoviczban pedig az ottani sporthatóságok üdvözlöik. A fővárosi Északi-pályavádraron nagy ünnepegyben részesítik a szövetség vezetőit.

A lengyel csapatot még nem állították össze véglegesen. Egy keretét állították össze s csak az utolsó nap jelölik ki a játszó embereket. A keret a következő: kapus: Albanski, háttérnek Martyna és Bulanov, fedezetek Kotlarczyk II, Kotlarczyk I, Miscak. A csatársor: Barnia, Pazurek, Naudrot, Koszevsky, Wypiewsky vagy Wlodarz.

↑ Hogyan üdvözlölik a csapatok a közönséget? A labdarúgószövetség a következő határozatot hozta: A labdarúgócsapatok a közönséget általánosan és kötelezően csak a következő felkiáltással üdvözlözhetik: Tráiascá, vagy Hip-hip-hurrá!

— Uj brüssói futballbírák. A hivatalos lap mai száma közli a Brüssóban vizsgázott új gyakorlati bírák névsorát, akik a következők: Lakomcsy Lajos, Schuller Hans, Melchior Mihály, Thies Waldemar, Liszka Sándor, Susu János, Blaga Simon, Molnár Józsiás és Bedő Béla.

Megint és mindig a Dnyeszter

Elfogták a gránicsárok az embercsempésző mérnököt

Jasi, szeptember 28.

A copoui katonai fogházba 18 egyént szállítottak be, köztük több ismert intellektuális és kereskedőt. A letartóztatottak ellen az a vád, hogy titkos szervezetet alkottak, amely a román hatóságok által üldözötteket átcsempészte a Dnyeszteren orosz területre. A társaság vezetője egy Asterfeld nevű balzi mérnök és egy Peise Bogomoliuc nevű ismert csempész volt. A szervezet működéséről Rosenberg és Rosenstein közkapotnak, a szlatinai 8. csendőrbatalionból adtak részletes felvilágosítást, mert ők is benne voltak az együk „szállítmányban”.

A két katona elbeszéli, hogy a dnyesz-

Most csak...

Tizenhárommillió panama a CFR-nél

Bukarest, szeptember 29.

Vakmerő és nagyszabású panamát lepelleztek le Bukarestben egy véletlenül kihallgatott párbeszéd alapján.

A visszaéléseket a CFR vezető állásba levő képviselői követték el, a vezérigazgatóság mellett működő anyagbeszerzés osztályánál.

Eddigi megállapítások szerint négy tisztviselő, Baulescu Sándor, az anyagbeszerzési osztály főnöke, Balhae István számvevő, Porumb János és I. I. I. Andráss mérnökök két év alatt csaknem 17 millió lejrel károsították meg az államot, de jelentékeny összegekkel becsapták azokat a cékeket is, amelyek a CFR-nek szállítottak.

A négy tisztviselőt letartóztatták és megkezdtek kihallgatásukat. Vallomásaik alapján még az éjszakai órákban letartóztatási parancsot adtak ki Schmidt Oszkár mérnök, Goldstein Sámuel kereskedő, Izbeczki Károly szállító, Marc An-

dor és Rujescu Timotei prahovai ügyvédek ellen, akiknek jelek szerint szintén nagy szerepük volt a panamában.

A letartóztatott tisztviselők vállomából megállapították, hogy azok összevontak a CFR részére nagyobb szállásokat eszközöl cégekkel, s a számlákat val nagyobbra állították ki.

A vizsgálat eddig 18 rendbeli ilyen csalást állapított meg, amelyek által okozott kár 13 millió lejre rög.

Apadopol vizsgálóbíró a késő éjszakai órákban letartóztatta a tanuként beidézt Finkelstein Jónás kereskedőt is, akit okirathamisítással gyanúsítanak, míg Rujescu prahovai ügyvédet, miután tisztázta magát, szabadlábra helyezték. A vizsgálóbíró egyébként szakértőket nevezett ki, akik a könyveket megvizsgálják, tekintve, hogy erős a gyanu, hogy Baulescu osztályfőnök és Balhae főszámvevő minden alkalommal meghamisították a beérkező szállításokról szóló számlákat.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

Egy jókarban levő gyermekes ócsón eladó, Brassó Egres-utca 4. 19451

Házhely eladó, 30 Lej m², Bövebbet Krécsun János, Brassó, Aurel Vlaicu 109. sz. 19448

Vegyes

Delwigné a francia nyelv oktatását, anyanyelvén újból megkezdte. Brassó, Fekete-u. új szám 20. 19450

Könyvek

A NŐI TESTKULTURA ÚJ UTJAI. Dr. Madzsarné Jászi Alice második átdolgozott mozulatművészeti fejezetekkel bővített kiadás, 119 szöveg közötti magyarázó ábrával és 36 képpel. Egyetlen nő sem nélkülözheti, aki súlyt helyez arra, hogy megőrizze fiatalos rugókonyságát, aki arányos, kellemes külsőre akar szert tenni. A kitűnő könyv ára 170 lej. Utánvét 190 lej. Szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya

IDEGESSÉG és ÜSZTÖNÉLET

Írta: Dr. FELDMANN S. ideggyógyorvos. — II. kiadás. 140 oldal. Ára 90 lej.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

10 darab Népszerű regény, míg a csekély készlet tart 50 lej, vidékre portóval 60 lej, utánvét 66 lej. Maupassant: A másik gyermeke. Csermely: A basa topánkája. Csermely: Adieu Madame. Forró Pál: A megölt szerelem. Forró Pál: Különös tüzek. Forró Pál: Aki mindig csak vendég, Csermely: A boszu örvényében. Szász Béla: Az öreg szoltár titka. Altai: Célmal. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 130 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában. 14048

Dr. Dávid György Román nyelvű és Gyakorló könyv

legalkalmasabb a román nyelvnek magánúton.

tanító nélkül való elsajátítására. A 200 oldalas könyv ára portómentesen fizetve 80 lej, kötve 100 lej.

Megrendelhető a BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

NAGY ALMOSKÖNYV CSIZIO

Ára 45 Lei.

Kapható: a Brassói Lapok Könyvosztályában

A nemi betegségek

okai, tünetei, kezelése, védekezés. Írta: dr. Vende János tanársegéd.

Ára 60 Lei.

Kapható: a Brassói Lapok Könyvosztályában

Megvételre keresek:

1 főzőkályhát (Sparherd) és 1 fürdőkályhát kazánal.

KÖPFNÉ Brassó, Szent-János-utca 17

Allást nyer

Mindeneslányt, aki románul is beszél, felvesz Popoviciu főügyész, Brassó, Str. Jorga 4.

Allást keres

Ki szerez komoly, idősebb egyedülálló nyelvismertekkel bíró művelt férfinak egy erdélyi vagy regáti fürdőben pénztárnoki, vagy felügyelői állást? Kaució 20.000 lej készpénz. Közvetítő díjaztatik. — Ajánlatokat a kiadóhivatalba, Pénztárnok 55" alatt. 19453

Lakás

Egy modern, 3 szobás lakás, kertbe nyíló terasszal, valamint egy pincszoba október 1-re kiadó. Dr. Schnell-u. 6. 19366

Kiadó szoba konyha, mérsékelt árért, elsejére. Brassó, Kereszt-utca 1/b., Gersch. 19449

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Braşov (Brassó) Károlykirály-utca 56-58. szám. — Telefon: 82.

Fiókkiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza, igazgató). — Marosvásárhely, Piaţa Regele Ferdinand (Főter) 53. Benjámín Árpád és Bernáth Ernő. — Temesvár, Arad- és Krassószörényvármegyék: Némethy Gábor (Temesvár, I. Str. Loavici 5) Telefon: 1711.

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30. MEGBÍZOTTAK. Arad: Kozma Hugó (Bulev. Regele Ferdinand, Boros Béni-tér 62). — Bukarest: Dán Dániel és Gerő Sándor — Űés: Vadász Bogdán (Str. Caragiale No. 5. — Kolozsvár: Dénes József (Strada N. Curches 3, volt Vár-utca). — Lugos: Tóth Gyula. — Nagyszeben: Szigetváry László (Strada Turnului 13). — Nagyvárada: Szabó László (Strada Constantin 2) — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Varró Elek (Orbán Balázs-utca 31. — Szilágy-somlyó: Helyperin Ernő. — Torda: Dénes József Str. Regele Ferdinand 25.

Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes. HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tárfakkal készséggel szolgálunk

A házasság kérdéseit tárgyaló legfontosabb, legértékesebb és legideálisabb felfogással megírt mű! Fontos mindenkinek! Akár nős, nőtlen, hajadon, vagy elvált!

A MODERN HÁZASSÁG

Dr. W. Stekel világhírű professzor aktuális új munkája. Fordította és jegyzetekkel ellátta Dr. Gartner Pál.

A tartalomjegyzékből:

Az otthon érzése a boldog házasság alapja. — A házasság formai alakulása. — Szabad házasság és nem szabad szerelem. — Vannak-e boldog házasságok? — A férfi és a nő nemi érzéseinek különbözőségeiről. — Lelki szerelem. — A szerelmi ideál. — Normális szexualitás. — A szerelmi párválasztás képessége. — Belegyezés kizsárolása. — Fehér és vörös házasság. — Régi jó idők. Mi a morál? — Csalódott szerelmek házassága. — A boldog szerelem hármass hangzata: Értelm, szenvedély és lelkiesség. — A házasság nem gyógyszer az abnormális szexualitásnak. — Meddig mehet az őszinteség a házastársak között. — Normális és kóros féltékenység. — Homoszexualitás és féltékenység. — A házibarat. — Kiüzelem a szerelemért. — A házasság előtti és a házasság alatti szabadság kérdései. — A gyermekprobléma. — Egyetlen lehetőség van és ez az egyenlőség. — A monogámia. — A flört. — Öregedő házasságok veszedelme. — Házasság hűség nélkül? — A nemek teljes egyenjóság. — Pajtásházasság. — A próbaházasság és határozott időtartamu házasság képtelenség. — Az anyós probléma. — A házasság jövője. stb. stb. E rendkívül érdekes munka ára fizetve 90 Lei.

Megrendelhető a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Primăria Municipiului Braşov

No. ad. 14.354-1932

serv. economic

ÁRLEJTÉSI HIRDETMEY

A városi házban Piata Libertăţii No. 29 levő lakásnak 3 évre való bérbeadása céljából (vált bérlet dr. C. Nussbacher) f. é. november 2-án 11 órakor a városi polgármesteri hivatalban egy nyilvános árlejtés lepecsételt, bélyeggel ellátott ajánlatokkal fog tartatni.

Az ajánlatokban az ajánlattevő nyilatkozatát kell tartalmaznia, hogy az árlejtés és szerződés feltételeit ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti.

Az ideiglenes óvadék a bérösszegnek 5 százaléka, amely az ajánlat elfogadása után a bérösszeg 50 százalékáig kiegészítendő.

Közelebbi feltételek a városi gazdasági ügyosztályban betekintheők. Brassó, 1932 szeptember 27.

Comisia interimară
Presedinte: Secretar General:
Dr. Garoiu mp. Maxim mp.

Primăria Municipiului Braşov

No. 21987-1932

serv. economic

ÁRLEJTÉSI HIRDETMEY

Négy vámháznak a város szélén való építése céljából a városi polgármesteri hivatalnál f. é. október hó 5-én d. e. 11 órakor a második nyilvános árlejtés (lepecsételt, bélyeggel ellátott ajánlatokkal) fog tartatni a hivatalos lap 127-1931 számában közzétett „általános szabályok” alkalmazásával.

Az ideiglenes óvadék az ajánlott árnak 5 százaléka.

A közelebbi feltételek, tervek és költségelirányzatok a városi mérnöki hivatalban betekintheők.

Brassó, 1927. szeptember 23.
Comisia interimară
Presedinte: Secretar General:
Dr. Graoiu mp. Maxim mp.

Das
Siebenbürgisch-Deutsche

Tageblatt

in Hermannstadt

(Gründungsjahr 1874)

ist die politisch führende

Stimme der deutschen

Volksgemeinschaft in

Rumänien. Das beste

Nachrichtenblatt und

das werbefähigste

Anzeigenorgan

Zuschriften wegen Bezug und Anzeigen-
veröffentlichung sind zu richten an:

Verwaltung
des Siebenbürg.-Deutschen Tageblattes
Hermannstadt-Sibiu (Rumänien)
Königin Mariastraße 25.

ZILAHY LAJOS

A LÉLEK KIALLSZIK

c. regényével újabb hatalmas alkotással gyarapította eddigi munkáinak sorát.

ATHENAEUM KÖNYV ÁRA KÖTVE 68.- LEJ.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Egészséges és beteg nők részére egyaránt fontos!

MOST JELENT MEG!

NÉLKÜLÖZHETETLEN!

A női betegségekről megelőzés — védekezés

EZ A NÉLKÜLÖZHETETLEN MUNKA, KITÉR AZ ÖSSZES ELŐFORDULHATÓ NŐI BETEGSÉGEKRE!!

Kivonat a tartalomjegyzékből: Ált. ismeretek. — A nemi szervek fertőző betegségei. — Hólyaghurut és vizeletzavarok. — A női folyásról. — A menstruáció zavarai. — Méh és petefészkek gyulladása. — Hüvely és méhbetegségekről. — A méh hátrahajlásairól. — Nemibetegségei. — A méhrák. — Méhdaganatok. — Az onánia. — Has- és hátfájások. — A vizeletről. — Végbélcsomók. — Székrekedés. — Visszértágulások. — A gyermekáldás. — A meddőségről. — Nemi megtartóztatás. — Az elhízásról. — A házasság előtti orvosi vizsgálat stb.

Írta: FÖLDES LAJOS Dr., nőorvos,
a Teleia és az Orsz. Gyermekvédő Liga Szülő és Anyaotthonának v. főorvosa.

Ára 102 lej

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó.